

DE

1942 - TRIDESET LET - 1972

DELAVSKA ENOTNOST

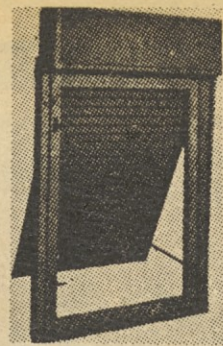
11. DECEMBRA 1971 - ŠT. 49 - L. XXIX

pravi naslov za denarne zadeve
Ljubljanska banka

LOGATEC

VAM NUDI
KVALITETNA
OKNA
BALKONSKA
VRATA
IN ROLETE

STJEPAN ŠAUBERT O PROGRAMSKI USMERITVI SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA SLOVENIJE

Smeleje po poti družbenega dogovarjanja in sporazumevanja

V razpravah o družbenoekonomskih razlogih za družbeno usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov smo večkrat ugotavljali, da trg - pa ne le naš jugoslovanski - ne deli samo po delu. Sodobne družbe trg obvladujejo, ga usmerjajo, korigirajo in vendar je malokatera ekonomija s posledicami takega delovanja trga trajneje zadovoljna. Kar pomnim, se ukvarjamo s pogoji za gospodarjenje, ki so vedno za nekoga nepravilni - ti so ponavadi glasni - za druge pa vir dohodka, ki ni posledica lastnega dela - ti so ponavadi tiho ali pa zagovarjajo trenutno stanje.

Odpiranje naše ekonomije do drugih ekonomij postavlja ostreje kot v izolirani družbi

vprašanje sodobnosti proizvodov, konkurenčnosti, načina produkcije, sposobnosti prilaga-

janja itd. Dinamična proizvodnja, takšna, ki vedno preti, da bo v primerjavi z drugimi slabša, dražja ali nerentabilna, nosi v sebi elemente nestabilnosti. Način proizvodnje, ki je včeraj prinašal velike dobičke, spravijo tehnološke spremembe pri sedu na rob rentabilnosti. Brez zavestnega in organiziranega družbenega poseganja na to področje se vsi elementi delovanja trga odražajo na dohodku delovne organizacije in potencirano tudi na osebnih dohodkih zaposlenih. Z družbenim usmerjanjem delitve dohodka in osebnih dohodkov dobivamo elemente in možnosti pravičnejše presoje o odnose v delitvi dohodka, pa tudi odnose v pogojih za nastajanje dohodka. V

tem smislu je družbeno usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov lahko močan element večanja socialne varnosti zaposlenih. Ne le da gradimo osnove za ekonomsko bolj utemeljeno vrednotenje živega dela, temveč s smotrnim in strpnim razvijanjem sistema družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnih dohodkov ustvarjamo možnost za pravočasnejšo presojo upravičenosti neke proizvodnje.

Naš trg je vse prej kot stabilen. Porast cen ni normalen. Vzroki in učinki so, zdi se mi, že prepogosto spoznani. V tej množici ocen smo si

(Nadaljevanje na 3. strani)

Svojo uvodno besedo na III. kongresu je Stjepan Šaubert posvetil obrazložitvi programske usmeritve sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije v obdobju od 1971. do 1975. leta. Omejen prostor nam, žal, ne omogoča, da bi to uvodno besedo ponatisnili v celoti - to bomo storili v posebni izdaji DE - odločili pa smo se posredovati širši javnosti tisti del razprave tov. Šauberta, ki osvetljuje sedanjí odnos in bodoča prizadevanja sindikata v zvezi z gospodarjenjem, dohodkom in osebnimi dohodki.

III. KONGRES SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA SLOVENIJE

Čeprav v slovenski javnosti deležen prej premalo kot dovolj pozornosti, pa je tretji kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva v pravkar iztekajočem se tednu pomenil bržčas najpomembnejši dogodek našega družbeno-političnega življenja. Ne zato, ker je v Kranju dva dni zasedalo nekaj sto predstavnikov sindikalnih organizacij iz vseh panog industrije in rudarstva, tudi ne zato, ker je zasedal kongres, in ne zato, ker bi šlo za politični spektakel kdove kakšnih razsežnosti; tako je bilo preprosto samo zavoljo tega, ker so zborovalci v Kranju tako zelo jasno in neposredno povedali, kaj in kako naj

III. kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije

bi v prihodnjem obdobju delala njihova organizacija, ki združuje kakih 240.000 delavcev na Slovenskem.

Očitno je, da hoče Sindikat delavcev industrije in rudarstva Slovenije postati vse pomembnejša družbenopolitična sila na Slovenskem. Dva razloga govorita za to. Najprej ta, da je tretji kongres sprejel statut sindikata delavcev industrije in rudarstva, s katerim postaja ta organizacija samostojna in enotna organizacija delavcev, ki v svojem delovanju izhaja iz samoupravne družbene prakse in iz samoupravljanja kot temeljnega družbeno-ekonomskega odnosa na vseh področjih družbenega življenja in dela. Nato dejstvo, da je kongres sprejel bogato programsko osnovo za delovanje organizacije v prihodnjih štirih letih. S tem dokumentom je kongres jasno opredelil hotenja organizacije tako v zvezi s samoupravnim položajem delavcev v združenem delu kot tudi v zvezi z gospodarjenjem, dohodkom in osebnimi dohodki, na področju izobraževanja, kulture in kadrov, v zvezi z delovnimi razmerami in varstvom pri delu, ki zadevajo delovna razmerja, zaposlovanje, stanovanjsko problematiko in slednjič tudi samo organiziranost sindikata. Soglasna podpora delegatov njihov prispevek k temu, da bi se dokument še obogatil in konkretiziral, pa slednjič priča o tem, da je programsko usmeritev realna in jasna, da članstvo v njej gleda možne in njune okvire skupne aktivnosti.

S. B.

KRANJ, 7. in 8. decembra: V dvorani občinske skupščine se je zbralo več kot štiristo delegatov, gostov in drugih udeležencev III. kongresa sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije. Kongresa so se

razen uglednih predstavnikov domačega družbeno-političnega življenja udeležili tudi predstavniki Sveta ZSJ in CO tega sindikata ter predstavniki drugih republiških in pokrajinskih vodstev. Kongresu pa so prisostvo-

vale tudi štiri delegacije strokovnih sindikatov iz avstrijske štajerske in koroške ter ena iz beneške regije. V razpravi na kongresu je sodelovalo več kot 40 delegatov in gostov. Tretji kongres je poslal brzojavko

predsedniku Titu, v kateri zagotavlja, da bodo programske naloge v celoti usklajene s sprejetimi ustavnimi dopolnili in političnimi stališči 21. seje predsedstva ZKJ. Po za-

ključku kongresa se je konstituiral 77-članski republiški odbor. Za predsednika je bil vnovič izvoljen Stjepan Šaubert, za podpredsednika pa prav tako Srečko Mlinarič.

SREČKO MLINARIČ O ZASNOVI IN VSEBINI STATUTA SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA SLOVENIJE

»Sindikata je toliko, kolikor si ga želimo!«

Tretji kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije je sprejel temeljni dokument organizacije - statut - s katerim ta sindikat postaja enotna, samostojna in pristo- voljna družbeno politična organizacija. Hkrati s sprejemom novega statuta pa je kongres tudi ugotovil, da dokument de-

jansko potrjuje to, kar je ta posebni sindikat že doslej delal, saj je zavoljo svoje dosedanje organiziranosti že doslej samostojno oblikoval svoje odločitve in snoval svojo politiko.

Ko je delegatom tretjega kongresa sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije govoril o vsebini in pomenu

tega dokumenta, je podpredsednik republiškega odbora SREČKO MLINARIČ poudaril:

„Dogovorili smo se, da mora statut jasno izhajati iz naše samoupravne družbe in prakse in iz samoupravljanja kot temeljnega družbenoekonomskega odnosa na vseh področjih druž- (Nadaljevanje na 3. strani)

FOTO KRONIKA ● FOTO KRONIKA ● FOTO KRONIKA

Na dvodnevem obisku v Sloveniji se je mudila delegacija centralnega sveta svobodnih nemških sindikatov (FDGB) iz DR Nemčije, ki jo je vodil sekretar centralnega sveta Heinz Neukrautz. V četrtek, 25. novembra, je goste iz DR Nemčije sprejel podpredsednik RS ZSS Jože Globačnik. Pogovarjali so se o odnosih med Zvezo sindikatov Slovenije in Zvezo sindikatov Jugoslavije ter o sedanjih nalogah sindikatov. Naslednjega dne je delegacija iz DR Nemčije obiskala novogoriške sindikate, ogledala pa si je tudi tovarno pohištva „Meblo“.

NA LINIJI
323-554

MARIBOR

Mariborski delavci, predvsem tisti z najnižjimi osebnimi dohodki, morajo dobiti možnost za letovanje. Tako so sklenili na zadnji seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta Maribor, ko so po daljši razpravi sklenili, da je treba počitniški dom v Seči pri Portorožu usposobiti za letovanje do prihodnje sezone. Dom bo namenjen samo članom sindikata v občini, ki imajo najnižje osebne dohodke. Od tega načela bodo odstopili le, če zmogljivosti ne bi bile polno zasedene. Pri upravljanju doma bodo skrbeli za to, da bodo počitnice čim cenejše. Mariborsko vodstvo sindikatov meni, da ne smejo dovoliti nobene komercializacije poslovanja. Izjema v tem primeru je lahko le pri izvenpensioniranih storitvah ali pa če gre za nečlane ali člane iz drugih občin. Za ureditev doma je predsedstvo odobrilo 150.000 dinarjev, za sezono 1972 pa še regres v znesku 100.000 dinarjev. Imenovali so tudi petčlanski odbor, ki bo upravljal dom.

D. P.

Na potezi je zbornica

● Plenum RO sindikata delavcev storitvenih dejavnosti je sprejel dokončno besedilo kolektivne pogodbe, ki bo urejala odnose med zasebnimi delodajalci in delavci

Na zadnjem plenarnem zasedanju republiškega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije so člani sprejeli dokončno besedilo kolektivne pogodbe, ki bo urejala odnose med zasebnimi delodajalci in delavci, o čemer smo tudi v našem listu že pisali. Zdaj je na vrsti še Gospodarska zbornica Slovenije, ki mora kot zastopnik zasebnih delavcev sprejeti enako besedilo kolektivne pogodbe.

Ob tej priložnosti je predsednik republiškega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Jože Vidic dal za naš list naslednjo izjavo:

„Največja novost zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih delavcev, ki delajo pri zasebnih delodajalcih, je tako imenovana kolektivna pogodba, ki bo urejala medsebojna razmerja med zasebnimi delodajalci in delavci. Rečem tudi lahko, da smo v sindikatu pametno ravnali, ko smo tako zakon kot kolektivno pogodbo sami izoblikovali, in to še v času, ko so potekale naše razprave o problemih v zasebnem sektorju. Republiški odbor je tedaj izoblikoval dve inačici kolektivne pogodbe in ju posredoval v javno razpravo, da bi tako dobili kar največ konkretnih pripomb na vsebino kolektivne pogodbe. Obenem z organiziranjem javne razprave o kolektivni pogodbi smo se tudi dogovorili z vsemi občinskimi organi našega sindikata in z občinskimi sindikalnimi sveti, da takoj začnemo organizirati osnovne sindikalne organizacije delavcev, zaposlenih pri zasebnikih.“

Pri snovanju kolektivne pogodbe smo si prizadevali, da bi z njo kar najbolj izenačili delovne razmere pri zasebnih delodajalcih in uredili odnose med družbenim in zasebnim sektorjem. Mogoče se bo slišalo neskomotno, če rečem, da je bil prav sindikat tisti, ki je praktično uresničil večletno razpravo o tem, da je treba izenačiti delovne razmere v zasebnem in družbenem sektorju. Razprava naših tovarišev v predsedstvu centralnega odbora pa je prispevala k temu, da 24. ustavno dopolnilo zvezne ustave v svojem besedilu uveljavlja načelo, da se delovna razmerja v zasebnem sektorju urejajo s kolektivno pogodbo.“

(m. Ž.)

LJUBLJANA

Za samoupravne skupnosti

V Ljubljani so imeli v Domu sindikatov minuli petek skupno sejo člani komisije za življenjske delovne razmere sveta Zveze sindikatov Jugoslavije in komisije za življenjske in delovne razmere republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Na dnevnem redu seje, ki jo je vodil predsednik zvezne komisije Mustafa Pljakić, so bila vprašanja samoupravljanja na področju stanovanjske politike in formiranja samoupravnih interesnih skupnosti.

Namen skupne seje je bil izmenjati izkušnje, ki so po posameznih republikah in pokrajinah različne, in stališča oziroma predloge za nadaljnje delo, pri katerih smo Slovenci morda prišli najdlje. Zato tudi ni bil kraj skupnega sestanka izbran po naključju, saj so člani zvezne komisije za življenjske in delovne razmere želeli slišati mnenja in stališča slovenskih sindikatov.

Cepprav je v začetku seje kazalo, da bodo razprave krenile po tirnicah obrambe sedanjih stanovanjskih podjetij, ki naj bi po mnenju njihovih predstavnikov svoje poslovanje izboljšala, upravljanje pa razširila, so vendar prevladala osnovna vprašanja, ki jih bo treba prvenstveno razrešiti že takoj na začetku ustanavljanja interesnih stanovanjskih skupnosti. Udeleženci skupne seje so menili, da je takšne samoupravne interesne skupnosti treba ustanoviti, da pa je nujno treba tudi točno opredeliti njihove pravice in dolžnosti. Vsekakor naj bi s sredstvi za stanovanjsko gradnjo in stanovanja upravljali tisti, ki jih tudi ustvarjajo, stanovanjska podjetja pa naj bi postala dobra strokovna služba, ki jo bodo samoupravne stanovanjske skupnosti še kako potrebovale. V razpravi so posebej poudarili, da samoupravne stanovanjske skupnosti nikakor ne smejo postati le podaljšek občinskih skupščin, katerih stvar je določitev politike, po kateri se bo razvijalo stanovanjsko gospodarstvo, izvajanje te politike pa naj bo v pristojnosti stanovanjskih skupnosti. Vsekakor pa mora biti politika dolgoročna, veljati mora vsaj za deset let, saj stanovanjske gradnje ne moremo načrtovati le od leta do leta.

SLOVENSKE KONJICE

ZA ZDOMCE

Na seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Slov. Konjicah so sklenili, da bodo pripravili sprejem za zdomce 28. decembra. Sklenili so, da bodo pri razgovoru sodelovali tudi predstavniki drugih družbeno-političnih organizacij in skupščine občine, dalje zastopniki carine, službe zaposlovanja in socialnega zavarovanja, banke, pristojni organi strokovnih služb občinske skupščine in nekaterih drugih organizacij. Zastopniki občinskih forumov bodo zdomce seznanili z dosežki konjiške komune, hkrati pa jim bodo pojasnili tudi naloge za leto 1972.

Premalo stika z ljudmi

S prve konference sindikata gradbenih delavcev Ljubljane

V pripravah na bližnji kongres republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije so se minuli ponedeljek ljubljanski gradbeni delavci sestali v Domu sindikatov na svoji prvi konferenci.

Uvodno poročilo predsednika mestnega odbora sindikata gradbenih delavcev Ljubljane Staneta Uhana ter kasnejša raz-

prava sta opozorila, da je mestni odbor v iztekajoči se mandatni dobi posvečal pretežno del svoje pozornosti urejanju najrazličnejših normativnih zadev, zmanjkovalo pa mu je časa za konkretne stike z delavci, predvsem pa za organizirane sestanke z njimi. Udeleženci konference pa tega niso šteli odboru za slabo, saj so poudarjali, da je povsem prav, če se je mestni odbor v zadnjem obdobju toliko ukvarjal z normativnimi zadevami vseh vrst, ker je tako ustvarjena podlaga, na kateri bo mogoče hitreje razreševati konkretne probleme delovnih ljudi v gradbeništvu Ljubljane. Vendar pa se ne bi smeli zadovoljiti s takim spoznanjem, ampak bi dejansko morali poiskati vse možnosti, da bi se sindikalni delavci lahko pogosteje srečevali z

delavci bodisi na gradbiščih ali pa po delu v samskih domovih, kjer le-ti prebivajo, po potrebi pa tudi v prostorih mestnega odbora sindikalne organizacije.

Z druge strani pa se je konferenca strinjala tudi s predlogom, naj bi na bližnjem kongresu njihove organizacije predlagali, da bi se sindikat gradbenih delavcev Slovenije zavezal za to, da bi po vseh večjih slovenskih delovnih organizacijah poskrbeli za plačana delovna mesta sindikalnih funkcionarjev. Tako bi se le-ti lahko v polni meri posvetili nalogam, ki jih prednje postavljata članstvo in organizacija, medtem ko zdaj kot volonterji v te namene izkoriščajo svoj prosti čas, marsikdaj pa zaradi aktivnosti v sindikatu trpi tudi njihovo redno delo. MG

Slovenska sindikalna delegacija v Ukrajini

OD 9. do 17. decembra bo gost Zveze sindikatov Ukrajine delegacija Zveze sindikatov Slovenije, ki jo vodi predsednik republiškega sveta Tone Kropušek, spremljata pa ga Marija Cekov in Jože Šušmelj. Slovenski sindikalni delavci bodo v Ukrajini proučevali vprašanja v zvezi z materialno in moralno stimulacijo delavcev in vlogo proizvodnih posvetovanj v tam-

kajšnjih podjetjih.

Delegacija sindikatov Slovenije vrača obisk delegacije Zveze sindikatov Ukrajine, ki je po leti lani dalj časa proučevala delavsko samoupravljanje in delo osnovnih sindikalnih organizacij v delovnih organizacijah po Sloveniji. Sindikati Slovenije in Ukrajine so navezali tesnejše medsebojne stike pred tremi leti. DR

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE!

V našem podjetju imamo premijski pravilnik, po katerem redno dobimo premijo do 15 % na osnovni osebni dohodek, če seveda dobro delamo in če delovna organizacija uspešno posluje. Odločanje o premiji pa je prepuščeno vodjem oddelkov, ki svoje predloge posredujejo direktorju, le-ta pa izdaja odločbe o tem. Tako je odločitev o premiji v rokah enega človeka (in ne kolektivnega organa) in zgodi se, da delavec premije sploh ne dobi ali dobi le nekaj odstotkov zavoljo povsem subjektivne ocene enega človeka ali pa zaradi manjšega prekrška. Menimo, da gre v takih primerih za prikrito denarno kaznovanje zaradi nediscipliniranosti, kar pa po zakonu ni dovoljeno. Zanima nas, ali je opisani način odločanja o premiji v skladu z veljavnimi predpisi?

DELAVCI NN PODJETJA – MARIBOR

ODGOVOR!

Sam zakon sicer izrecno ne določa organov, ki odločajo o višini osebnih dohodkov posameznih delavcev, vendar je iz načel temeljnega zakona o delovnih razmerjih in iz posameznih določil o osebnih dohodkih, ki govorijo o delovni skupnosti, mogoče sklepati le to, da mora odločati o udeležbi delavca pri delitvi osebnih dohod-

mbalaža maribor
grafično predelovalno podjetje
Meljska c. 86 — Telefon: 22-871

PRIPOROČAMO
VAM NAŠE KVALITETNE IZDELKE

Z RAZŠIRJENE SEJE MSS LJUBLJANA

Neuresničena pričakovanja

Pred dnevi je bila v Ljubljani razširjena seja mestnega sveta Zveze sindikatov Ljubljana z eno samo točko dnevnega reda: ocena gospodarjenja ljubljanskih delovnih organizacij s stališča položaja in perspektive zaposlenih. Seji sta med drugim prisostvovala tudi predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič in podpredsednik republiškega sveta ZSS Jože Globačnik.

KAJ UGOTAVLJAJO LJUBLJANSKI SINDIKATI?

Uvodne misli v razpravo je zbranim posredoval predsednik MSS Ljubljana Rudi Bregar, ki je med drugim poudaril:

„Iz teka se leto, ki smo ga proglasili za leto gospodarske stabilizacije. Ker je sindikat dolžan, da nenehno spremlja gospodarska gibanja in s tem v zvezi položaj delavca, je že dlje odločno opozarjal na resna odstopanja od sprejetih stališč in sklepov glede uravnavanja gospodarskih tokov. Dejstvo je, da so ljubljanski sindikati zelo sistematično spremljali gospodarska gibanja in se vseskozi pošteno zavzemali za uresničitev stabilizacijskega programa. Žal pa ugotavljamo, da tudi v tem letu močno odstopamo od začrtane poti. Zato si upravičeno lahko zastavimo vprašanje: kam nas vodi vse to in kje se bomo znašli jutri?“

Iz podatkov, ki so jih zbrali v mestnem sindikalnem svetu za to priložnost, je razvidno, da so se naša pričakovanja razblinila v nič. Prav letos namreč dosegamo številne rekorde žal v slabem pomenu: visoko inflacijsko stopnjo (17 %), visok porast življenjskih stroškov (20 %), izreden deficit v plačilni bilanci (več kot 500 milijonov dolarjev). Stopnja naraščanja industrijske proizvodnje je v Sloveniji sicer dvakrat večja od predvidene, toda tudi poraba je za trikrat večja, medtem ko je deficit plačilne bilance petkrat večji od predvidenega.

Dejstvo je, da je vsemu temu kriva prekomerna poraba... je poudaril Rudi Bregar. „Porabimo preveč na vseh ravneh. Zanimivo pa je, da so na našem ožjem območju, to je na območju Ljubljane, investicije tako rekoč v celoti pokrite bodisi iz lastnih bodisi iz bančnih sredstev, kar pa seveda ne velja za širši gospodarski prostor. Nedvomno moramo vpeljati sistem, v katerem ne bo ničesar izvzeto pred izvršbo – razen minimalnih osebnih dohodkov – uveljaviti moramo sistem, v katerem

bo sleherni odgovarjal za svoje veznosti z vsem svojim premoženjem...“

ZA KAJ SE ZAVZEMAJO LJUBLJANSKI SINDIKATI?

Delovna skupina, ki so jo na razširjeni seji ljubljanskih sindikatov dolžili, da pripravi sklepe, je med drugim povzela naslednje ugotovitve:

Kljub neugodnim kazalcem spodarskega razvoja v državi in no tudi v republiki je za ljubljansko gospodarstvo značilno, da je dosegel v letošnjem letu dokaj skladno poravnane med stopnjo naraščanja proizvodnje in stopnjo rasti osebnih dohodkov ter da se je investicijska raba gibala v okviru ustvarjene akumulacije;

Nelikvidnost šteje med najtežje zgoče probleme jugoslovanskega gospodarstva. Roki plačil dospelih jatev so presegli vsakršne meje, saj znašajo v nekaterih merih 200 in več dni. Udeleženci razprave poudarjajo, da dolgu slovenskemu gospodarstvu najljubše podjetja iz drugih republik; oblikovanja vredna pa je tudi praksa takojšnjih sodišč, ki dajejo pri izterjavi absolutno prednost lokalnim interesom;

Mestni svet Zveze sindikatov pira politiko samoupravnega gospodarstva in družbenega dogovora na področju delitve dohoda in osebnih dohodkov. Soglasna ocena, da so samoupravni sporazumi v svojem bistvu ena najnaprednejših in trenutno najsprejemljivejših oblik za usklajevanje delitvenih odnosov naši družbi. Njihova odlika se kaže v tem, da smo po samoupravni poti določili nekatera splošna družbeno-merila in kriterije o zaščiti družbene akumulacije, o vrednotenju delovnih strokovnih izobrazbenih višini nadomestil za nadurno in no delo, o sredstvih za družbeno standard, za stanovanjsko gradnjo, izobraževanje in drugo;

Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane se zaveda, da vseh težav, ki reje naše gospodarstvo v sedanjem obdobju, ni mogoče rešiti brez temeljitega le postopno in z vzajemnim delom vseh političnih in gospodarskih subjektov na vseh ravneh. Zato si bodo ljubljanski sindikati tudi prihodnje prizadevali za čimveč politično mobilizacijo delavcev, uveljavljanje sodobnejših metod spodarjenja in za naprednejšo drovsko politiko ter za samoupravno urejanje vseh najbolj pomembnih vprašanj delovnih ljudi.

M. LIPUŽIČ

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

Smeleje po poti družbenega dogovarjanja in sporazumevanja

Iz referata Stjepana Šauberta, predsednika RO sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, na III. kongresu tega sindikata

bi pri letošnjih in poznejših korekcijah sprejeli sistem valoriziranja kalkulativnih osebnih dohodkov v družbenem dogovoru, kot ga uporabljajo skupščine socialnega zavarovanja pri valorizaciji pokojnin – torej vsem enak odstotek povečanja – in na to še neki absoluten znesek povečanja. Glede višine valorizacije, bo verjetno odstotek, povzročen zaradi povečanja življenjskih stroškov nesporen, bo pa sporen odstotek zaradi povečanja družbene proizvodnosti dela in skladnosti z ekonomsko politiko republike.

Ze v dosedanjem delovanju republiškega odbora in njegovih organov pa tudi ob pripravljanju predloga tega dokumenta je bil pogosto predmet razprav sedanji način oblikovanja cen. Enostavno rečeno, gre za dvoje: prvič, zavračamo sistem formiranja cen, v katerem končne potrošnike predstavlja trgovina; kako naj vendar trgovina predstavlja potrošnika, ki bo plačeval „samoupravno določeno ceno“, ko pa ta trgovina dovoljuje marže ni zainteresirana za ekonomsko še upravičeno nizko ceno, temveč je zainteresirana za čim višjo ceno, tako, ki jo bo trg še sprejel. In drugič: menda bomo le začeli ločevati plevel od zrna in spoznali, da je dosedanje samoupravno sporazumevanje o cenah farsa in da temu v normalnih ekonomijah rečejo monopolno dogovarjanje o cenah in imajo proti takemu sporazumevanju celo ustrezne zakone z zelo ostrimi določili. Mi smo pa prišli tako daleč, da tisto, kar je drugod najbolj varovana skrivnost – namreč monopolno dogovarjanje – uradno registriramo pri gospodarski zbornici kot samoupravni sporazum. Proklamiramo samoupravno sporazumevanje kot našemu sistemu svojstven način urejanja medsebojnih odnosov. Toda bojim se, da je sedanje dogovarjanje o cenah medvedja usluga tej ideji.

V pripravah dokumenta so nas člani in organizacije opozarjali, da moramo sedaj, ko postajamo država, ko številni zvezni zakoni nehaljo veljati in ko si sami snujemo norme

ravnania, bistveno spremeniti sistem prispevkov in davkov. Dokument ugotavlja, da „sedanji sistem prispevkov in davkov prizadene zlasti panoge z velikim številom zaposlenih, ker obremenjuje predvsem živo delo“. Prav tako sodimo, da je treba odpraviti dosedanje različne stopnje prispevkov na osebne dohodke pri različnih vrstah del. Sedanji sistem namreč spodbuja špekuliranje z nadurnim delom, delom na domu, honorarnim delom, avtorskimi honorarji, z delom po pogodbah itd., itd. Prav te vrste osebnih dohodkov so bile in žal še vedno so vir dohodkov brez dela, vir dohodkov izven samoupravne kontrole in seveda s tem tudi vir socialnega razlikovanja.

Morda je krivo dejstvo, da še vedno mnogi delavci ne razumejo v celoti namena družbenega usmerjanja delitve – toda odpraviti moramo miselnost, da s samoupravnimi sporazumi o delitvi dohodka izgubljam na pomenu interni akti o delitvi osebnih dohodkov in drugi kriteriji o udeležbi posameznika pri dohodku delovne organizacije. Noben samoupravni sporazum ne more opredeliti deleža posameznika pri dohodku; to je slej ko prej naloga sistemov za delitev osebnih dohodkov v delovnih organizacijah; zato je ti sistemi ne izgubljajo pomena zaradi samoupravnih sporazumov, saj le-ti neposredno posegajo le v delitev dohodka, medtem ko v delitve osebnih dohodkov posegajo samo posredno. Ze danes tudi dozorevajo spoznanja, da bo treba v nadaljnjem procesu sporazumevanja spremeniti nekatere določbe v družbenem dogovoru in v nekaterih samoupravnih sporazumih. Toda ne

zato, ker bi bile slabe, temveč zato, ker so možne še boljše rešitve. Vedno pogosteje je možno slišati dokaj utemeljene kritike tistega, kar je sporno ali ni dobro. Zastavlja se vprašanje, kaj sedaj. Dejal bi, da so te kritike, če so obrnjene nazaj, v ocenjevanje bitke po bitki, žal, nekoliko pozne, da pa so izredno dobrodošle, če skupaj iščemo rešitve za naprej. Tiste, ki so obrnjene izključno nazaj in ne iščejo pota vnaprej, so lahko tudi zlonamerne. Verjetno ni noben greh, če po dosedanjih spoznanjih rečemo, da bi sistem oblikovanja mase kalkulativnih osebnih dohodkov lahko bil drugačen, da sedanji favorizira spričevala; ugotovili smo že, da je področje zadovoljevanja skupnih potreb delavcev v sporazumih dokaj neenotno urejeno, kar je verjetno povzročilo določilo družbenega dogovora; vedno bolj velja oena, da je treba spremeniti določila v družbenem dogovoru in kriterije v samoupravnih sporazumih, ki zadevajo najvišje osebne dohodke; nerešeno je vprašanje sankcij za neizpolnjevanje nekaterih določil iz samoupravnih sporazumov; v metodi za spremljanje delovanja samoupravnih sporazumov je po mojem mnenju neprimerno rešen problem izplačil za delo po pogodbah. Verjetno pa je takih vprašanj še več. Prav bi bilo, da jih v današnjih in naslednjih razpravah ne le odpremo, temveč da poskusimo poiskati tudi ustrezne odgovore.

DELEGATI PRIPOVEDUJEJO

Nekatere delegate III. kongresa Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije smo vprašali, kaj sodijo o programski usmeritvi svojega sindikata v času po kongresu. Predvsem pa nas je zanimalo njihovo mnenje o tem, ali je kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva prižgal zeleno luč za razreševanje konkretnih problemov, s katerimi se srečuje članstvo ob vsakdanjem delu v delovnih organizacijah.

MILAN DEISINGER, Papirnica Količevo:

„Če bo naš sindikat v prihodnje učinkovito razreševal vprašanja, ki so nakazana v kongresnih dokumentih, po mojem prepričanju noben delavec ne bi smel več vprašati, čemu plačuje sindikalno članarino. Drži sicer, da so v predloženem gra-

divu tudi nekatere vrzeli, nejasnosti in marsikaj preveč načelna stališča. Mislim predvsem na vprašanja, ki zadevajo socialno diferenciacijo, nočno delo, izobraževanje in deloma tudi delitev dohodka. Vendar pa je predsednik našega sindikata v svojem uvodnem referatu tudi o teh vprašanjih spregovoril na način, ki je razčistil vse dileme in pomisleke, ki sem jih poprej omenil. V teh njegovih stališčih in pogledih so ga kasneje podprli tudi številni delegati, zato imam občutek, da zdaj vemo, kaj in kako naj bi delala naša organizacija. To pa mi vliva upanje, da bomo tudi v praksi hitreje uresničevali stališča in naloge, ki smo si jih zapisali v svoj delovni program.“

IZTOK KAVČIČ, Tovarna dekorativnih tkanin Ljubljana:

„V našem podjetju so pretežno zaposlene ženske, zato je za nas nadvse pomemben odgovor na vprašanje, kako ravnati, da bi čimprej odpravili nočno delo. Vem, da gre za problem, ki ga ni mogoče razrešiti prek noči. Vendar pa sem na kongresu dobil vtis, da se bo poslej sindikat resneje zagreval v razreševanje vprašanj, povezanih z ukinitvijo nočnega dela, da se njegova zavzetost ne bo ustavila samo ob ugot-

ovitvi problema, temveč da si lahko od akcije sindikatov obetamo tudi konkretne rezultate.

Globok vtis name je naredila tudi odločna obsodba poskusov nekaterih bolj ali manj odgovornih posameznikov v delovnih organizacijah, da bi po najkrajši poti izigrali komaj sprejete samoupravne sporazume. In tako, kot je to storil naš kongres, tako bi morali ravnati tudi predstavniki sindikata v delovnih organizacijah. S tem hočem povedati, da zame proces samoupravnega sporazumevanja še zdaleč ni končan in da ga moramo razvijati v tem smislu, da bo spodbujal vse zaposlene k čim boljšim rezultatom dela ter na tej osnovi tudi boljšim osebnim dohodkom.“

IVAN POTOČNIK, Tovarna „Jože Kerženčič“ Ormož:

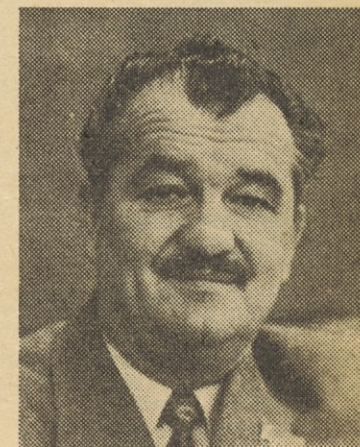
Z novim statutom pa si moramo odpreti možnosti, da bomo enotno delovali in organizirano nastopali. V njem moramo videti možnosti, da bi v celotni organizaciji dosledno prevladovali odnosi, ki bodo resnično omogočali izražanje in uveljavljanje mnenja našega članstva, usklajevanje interesov posameznika z interesi skupnosti kot tudi usklajevanje sedanjih z zgodovinskimi interesi delavskega razreda.“ NN

„Mislim, da se je sindikat izmed vseh političnih organizacij še najgloblje spustil v konkretno razreševanje problemov delavcev, lahko tudi rečem, da naš kongres glede na predlagano akcijsko in programsko usmeritev predstavlja velik korak naprej prav v tem smislu, prav to pa je tudi tisto, kar članstvo pričakuje od svoje organizacije.“

Toliko bolj pa delavci občutimo preveč načelno in marsikdaj odmaknjeno obravnavanje konkretnih problemov delovnih ljudi v drugih organizacijah. Sedanji trenutek samoupravnega sporazumevanja predstavlja najbolj tipično potrditev tega, o čemer pripovedujem. Potem ko so bila določena in sprejeta glavna načela samoupravnega sporazumevanja, se je vse skupaj ustavilo! Sindikati so, denimo, dali svoje soglasje k predlogom samoupravnih sporazumov, jih vseskozi gradili in bogatili, druge subjektivne sile pa zvečine molčijo!“

INŽ. IVAN BOH, Lesna industrija Litija:

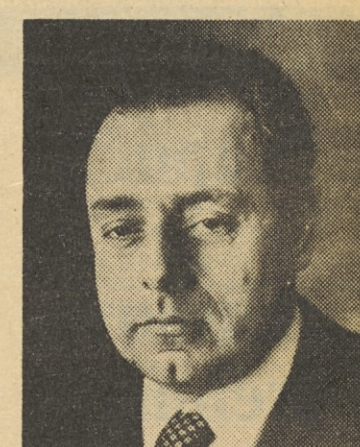
„Ob prebiranju kongresnega gradiva sem dobil vtis, da sindikat postaja subjekt, s katerim je treba za razliko prejšnjih let resno računati. Začenjamo se namreč tudi konkretno ukvarjati s problemi, od katerih razrešitve je odvisno, kako bomo v

prihodnje živeli in kakšen bo standard delovnih ljudi. Pripomnil pa bi, da kljub temu mnoga naša stališča v kongresnih dokumentih še vedno bolehajo na preveliki načelnosti ali pa očitno kažejo, da sindikalni vrh, če tako rečem, premalom pozna konkretne probleme delavcev po podjetjih. Res je, da delavci ne znajo vedno politično in ne vem še kako prav postaviti vprašanj, ki jih težijo. Vendar bi bila dolžnost sindikata, da kot organizacija delavskega razreda oblikuje in usmerja zahteve in interese članstva ter jih potem, ob sodelovanju z drugimi družbeno-političnimi organizacijami in organi tudi konkretno razrešuje.“

FRANC SOLAR, Mehanotehnika Izola:

„S kongresa odhajam zadovoljen, ker menim, da je s svojimi dokumenti dovolj jasno opozoril na najvažnejše probleme, ki trenutno težijo naše delovne ljudi in ker je izpričal našo pripravljenost, da bomo

bolj kot doslej tudi konkretno razreševali probleme, s katerimi se ubada naše članstvo. Kar naravnost pa bom povedal, da me precej moti to, da smo na kongresu premalo govorili o vlogi sindikalne organizacije pri razreševanju problemov v naši družbi, da tudi nismo dovolj konkretno opredelili naših konceptov, kako se mislimo lotiti razreševanja posameznih zadev. Zaradi trenutnih gospodarskih razmer je sicer povsem razumljivo, da je v razpravi prevladovala gospodarska problematika, vendar pa bi sindikat moral imeti povsem jasn koncept, kako se bo lotil oziroma kako bo sodeloval ne le pri razreševanju povsem gospodarskih, temveč tudi vseh drugih vprašanj.“

»Sindikata je toliko, kolikor si ga želimo!«

Iz referata Srečka Mlinariča, podpredsednika RO Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, na III. kongresu tega sindikata

sindikata uskladijo s koristnimi vseh zaposlenih. To pa pomeni, da zahteve sindikata delavcev industrije in rudarstva ne smejo biti demagoške in neracionalne, saj bi v tem primeru odvračali pozornost delavcev od ciljev, zavoljo katerih se združujejo v sindikatu. Zato bo tudi osnovna organizacija sindikata temeljna organizacija, v kateri delavci uveljavljajo svoje interese. Vsebinska in metode njenega delovanja pa morajo – da bi bili v sindikatu čimbolj učinkoviti – ustrezati zahtevam članstva in časa; dolžnost sindikalne organizacije pa je tudi, da daje pobude za reševanje vseh porajajočih se problemov.

Zatem je tov. MLINARIČ opozoril:

„Ne smemo pozabiti, da so sindikalni organi na vseh ravneh samo izvršilni organi sindikata, ki zagotavljajo možnosti za njegovo dejavnost. Zato tudi morajo organi sindikata v delovnih skupnostih pravočasno zaznavati probleme, ki tarejo člane naše organizacije. Organi se pri svojem delovanju ne smejo odtrgati od članstva in si tudi ne lastiti pravic in dolžnosti, ki gredo vsem članom sindikalne organizacije.“

Sindikat delavcev industrije in rudarstva je že doslej, še veliko bolj pa bo v prihodnje samostojno oblikoval svoje naloge, cilje in stališča, samostojno nastopal in ukrepal za njihovo uresničitve. Hkrati pa se ta sin-

dikat zavestno in ustvarjalno vključuje v oblikovanje skupne politike sindikatov ter sprejema obveznost, da si bo z vsemi silami prizadeval dogovorjeno skupno politiko tudi uresničevati. Kar pa zadeva programsko usmeritev in akcije, ki jo na vsake štiri leta sprejema kongres tega sindikata, velja opozoriti, da bodo prizadevanja uspešna samo tedaj, če bodo izhajala iz problematike osnovne organizacije sindikata in iz resničnih interesov članstva. Z drugimi besedami, to pomeni, da bo sindikata toliko, kolikor si ga članstvo samo želi in kolikor je članstvo samo ustvarjalno pri svojem delu. Sindikat pa bo užival pri članstvu veljavo in ugled samo tedaj, če bo le-to ugotilo, da lahko s pomočjo te organizacije in v njej rešuje praktične probleme svojega življenja in dela, če bo spoznalo, da lahko s svojim organiziranim delovanjem vpliva na obravnavo, sklepanje in akcije tudi vseh drugih družbenopolitičnih dejavnikov.

Če s tega stališča ocenjujemo pravkar sprejeti statut sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, potem je njegova odlika tudi v tem, da ne predpisuje nobenih togih shem za organizacijo sindikata, da ne vsebuje poenotnih metod za njegovo delovanje. Statut namreč slehernemu članu sindikata ali njegovih organov na široko odpirajo možnost, da vpliva na ustvarjalno delovanje svoje or-

ganizacije. Pomembna novost pa je nedvomno tudi v tem, da poslej članstvo neposredno voli svoje predstavnike v vseh organih sindikata od osnovne organizacije pa do republiškega vodstva! S tem ni zagotovljena samo čvrstejša vez med organizacijo, njenimi osnovnimi organi in forumi, med članstvom in organi, temveč dobiva tudi odgovornost izvoljenih povsem nove razsežnosti.

Ko je ocenjeval ta del statutarne določil, je SREČKO MLINARIČ opozoril tudi na naslednje vprašanje:

„Člani sindikata so dolžni aktivno sodelovati v svoji organizaciji in uresničevati sprejete sklepe, za kar pa jim mora delovna organizacija zagotoviti potrebne možnosti tudi s svojimi internimi predpisi, zlasti pa jim mora zagotoviti ustrezno obveščenost o svojem položaju in problemih, ki zadevajo člane kolektiva.“

Z novim statutom pa si moramo odpreti možnosti, da bomo enotno delovali in organizirano nastopali. V njem moramo videti možnosti, da bi v celotni organizaciji dosledno prevladovali odnosi, ki bodo resnično omogočali izražanje in uveljavljanje mnenja našega članstva, usklajevanje interesov posameznika z interesi skupnosti kot tudi usklajevanje sedanjih z zgodovinskimi interesi delavskega razreda.“ NN

Nadaljevanje s 1. strani)

casih celo v nasprotju. To področje je postalo že nekaj poligon za teoretične, praksa pa ostaja nespremenjena. Tudi letos cene rastejo – in po strukturi zelo neugodno. V življenjskih stroških odpadke na živila približno 50 %, nadaljnjih 25 % pa za stanovanje, kurjavo, razsvetloavo, obleko in obutev. Pri takšni strukturi življenjskih stroškov je sedanja njihovo zviševanje hud udarec predvsem za tiste z nizkimi osebnimi dohodki, saj jim osnovne življenjske potrebe praktično povečajo ves osebni dohodek. Ker smo na koncu leta, se za sindikate, ki so podpisniki splošnega družbenega dogovora o usmerjanju delitve – zlasti vprašanje korekcije kalkulativnih osebnih dohodkov v splošnem družbenem dogovoru. Pri tem se bo treba odločiti za višino in način povečanja. Razmisli bo treba, ali želimo ohraniti sedanje razpone med posameznimi obračunskimi skupinami kalkulativnih osebnih dohodkov, kar torej pomeni povečati vse skupine za enak odstotek, ali pa predlagati hitreje naraščanje kalkulativnih osebnih dohodkov za obračunske skupine nižjih kvalifikacijskih kategorij. Osebo mislim, da

Nadaljevanje s 1. strani)

benega dela. Dosedanja aktivnost našega sindikata dokazuje, da postajamo čedalje bolj pomemben dejavnik v celotnem samoupravnem mehanizmu naše družbe, da samostojno oblikujemo lastno politiko in se z njo vključujemo v naš samoupravni sistem. To hkrati tudi pomeni, da nismo vase zaprta organizacija, ki bi se borila za ozke interese svojih članov, temveč da smo organizacija delavskega razreda, ki politično združuje in organizira zaposlene v industriji in rudarstvu, da bi si tako ti člani s pomočjo svoje organizacije zavarovali pravice, ki jim gredo iz delovnega razmerja. Delavci se združujejo v sindikatu zato, da bi lažje uresničevali svoje posamične in skupne interese: uveljavljali samoupravljanje, si izboljšali življenjske in delovne razmere, ustvarjali večji dohodek in uveljavljali čim pravičnejšo delitev skratka boljši družbeni in osebni standard.“

Ko je ocenjeval vlogo in pomen sindikata v zdajšnjem trenutku, je podpredsednik republiškega odbora MLINARIČ opozoril na potrebo, da se koristi in potrebe članov njihovega

DE SPET V AKCIJI: KAKO DO ZASLUŽKA 1.000 DINARJEV

OBVESTILO
IN OPOZORILO

Posvetovanje skupnosti slovenskih občin z naslovom »Republika kot država in samoupravna skupnost«, ki je bilo 11. in 12. novembra v Kranju, je dalo številne pobude za naslednjo fazo ustavnih sprememb. Zato bo skupnost slovenskih občin založila in izdala celotno gradivo s posvetovanja (uvodno besedo predsednika Skupščine SR Slovenije Sergeja Kraigherja, avtorizirane stenografske zapiske udeležencev v razpravi).

To gradivo bo potrebno vsakemu posamezniku kot tudi organizacijam združenega dela, samoupravnim interesnim skupnostim, krajevnim skupnostim, članom družbeno-političnih organizacij za aktivno udeležbo pri oblikovanju bodoče ustave Socialistične republike Slovenije.

Gradivo bo izšlo v obliki knjižice. Prednaročila pošljite na naslov:

SKUPNOST
SLOVENSkih OBČIN,
Ljubljana, Cankarjeva 5,
61001 Ljubljana

Skupnost slovenskih občin bo v dogovoru z republikanskim sekretariatom za urbanizem založila in izdala priročnik

»METODOLOŠKE OSNOVE PROGRAMIRANJA STANOVANJSKE GRADNJE V DELOVNI ORGANIZACIJI«

in poseben obrazec STANOVANJSKI ANKETNI LIST

Vse temeljne organizacije združenega dela bodo potrebovale to gradivo za sestavljanje svojih programov stanovanjske gradnje, ki bo izhodišče za sestavljanje programov stanovanjske gradnje v občini. Stanovanjski anketni list bodo potrebovale vse temeljne organizacije združenega dela za vsakega zaposlenega.

To gradivo bo izšlo v naslednjih dneh.

Prednaročila pošljite na naslov: Skupnost slovenskih občin, 61001 Ljubljana, Cankarjeva cesta št. 5, p. predal 386.

Govorijo delavci tovarne obutve »PEKO« Tržič

Delavce tovarne obutve PEKO Tržič smo vprašali, kako ocenjujejo pobudo slovenskih sindikatov, naj bi ob koncu leta znašali najnižji osebni dohodki 1000 dinarjev za normalno delo v rednem delovnem času ter kje – po njihovem mnenju – v delovni organizaciji še obstajajo možnosti, da bi ta cilj čimprej dosegli. Odgovorili so:

Zofija MEGLIČ (prva z leve), PK delavka, zaposlena pri strojnem zagibanju v šivalnici, mesečno zasluži med 900 in 1000 din; z možem, ki je zaposlen, preživljata enega otroka: »Za priporočilo sindikatov sem slišala in se mi zdi utemeljeno. Zelo lepo bi bilo, če bi ga čimprej uresničili tudi v naši tovarni, kajti precej nas je, ki niti toliko ne zaslu-

žimo. Sama sem razporejena v VII. skupino in še toliko ne bi dobila, kot prejemam zdaj, če bi naredila samo toliko, kot je določeno z normo. Draginja pa narašča, saj jo najbrž tudi sami čukite! Možnosti za splošno izboljšanje rezultatov in s tem tudi osebnih dohodkov pa se po mojem skrivajo predvsem v nadaljnji modernizaciji in »piljenju« tehnologije. Ker pa s tako majhnimi denarji, kot jih mnogi med nami prejemajo zdaj, ni več mogoče živeti, bi po mojem takoj morali tistim delavcem, ki so razporejeni v najnižje skupine, določiti boljše norme, skratka take, da jih bodo lažje dosegli in presegli, s tem pa imeli tudi več volje do dela.«

Angela HANŽIČ (druga z

leve), KV delavka, zaposlena kot prešivalka okrasnega šiva v šivalnici, osebni dohodek kakih 1700 dinarjev; skrbi za enega otroka: »Stališče sindikatov se mi zdi v redu. Kolikor vem, naj bi ga v našem podjetju uresničili okrog novega leta enkrat. Odkar smo začeli delati v novi šivalnici, so tudi rezultati veliko boljše. Zato menim, da dokončanje modernizacije, če tako rečem, in smotrno izkoriščanje tistega, kar imamo in kar pričakujemo, lahko pomeni pot do večjih poslovnih uspehov in tudi do višjih zaslužkov.«

Franc RUPARIČ (tretji z leve), KV delavec, zaposlen pri strojnem navlačenju golenic v montaži, mesečno zasluži kakih 1600 din, skupaj z ženo, ki je v

službi v istem podjetju, preživljata dva otroka: »Od vas prvič slišim, da se sindikat v tem smislu poteguje za delavce. Dobro in prav je tako, samo to me skrbi, da bi spet ostalo pri besedah! Sicer pa mislim, da bo pri nas precej bolje, ko se bodo zavrteli vsi novi stroji, ki smo jih že dobili ali jih še pričakujemo, ko bo, skratka, steklo delo v novih prostorih in ko bo vplejana nova tehnologija, nov postopek dela. Pričakujem namreč, da bodo zaradi modernizacije lahko odpadle mnoge zdaj slabo nagrajene delovnega postopka, da bomo vsi skupaj lažje delali in več naredili ob manjših stroških. Torej bi tudi zaslužiti morali več, se vam ne zdi?!«

Janez PAGON (desno), KV

delavec, dela pri kosmatenju golenic v montaži, osebni dohodek v višini slovenskega industrijskega poprečja – kakih 1420 din; poročen: »Stališče sindikatov poznam in ga pozdravljam. Menim pa, da bi se sindikati morali zavzeti za to, da bi se spodnja meja zaslužkov, zdaj določena na tisočaka mesečno, sproti zviševala, kot pač naraščajo življenjski stroški. Kar zadeva možnosti za boljše gospodarjenje, verjamem, da bo modernizacija prinesla nekatere rezultate. Vendar pa bi po mojem dosegli še več, če bi bilo v podjetju kaj več sestankov, da bi se lahko pogovorili o vsem, kar nas teži, ali pa o tem, kako po najbolj smotni poti doseči vse tisto, kar planiramo ali k čemur težimo.«

Prednost ima modernizacija podjetja

V tovarni obutve Peko Tržič dajejo pri delitvi prednost dokončanju sedanje etape razširitve in modernizacije, ki jim pomeni tisto materialno osnovo, na podlagi katere bodo v naslednjem letu odpravili še zadnje zaslužke pod 1.000 din mesečno

Delovna skupnost tovarne obutve PEKO iz Tržiča je ena redkih, v kateri razen prve delitve – po individualnem uspehu – in druge delitve – po uspehu delovne enote – dosledno izvajajo tudi tako imenovano »tretjo delitev«, kot pravijo obračunu osebnih dohodkov po zaključnem računu. Če iz naslova »tretje delitve« vsak zaposleni prejme nekako 1,75 povprečnega mesečnega osebnega dohodka v tekočem letu, je povsem razumljivo, da so vsakokratni podatki o višini mesečnih zaslužkov precej variljivi. Po podatkih za oktober 1971 je, denimo, povprečni zaslužek znašal 1420 dinarjev, manj kot tisočaka pa je prejelo 20 % delavcev v proizvodnji. Izmed teh 346 ljudi pa jih bo najmanj polovica presegla znesek 1000 din mesečno, ko bodo razdelili še drugi obrok »tretje delitve«, ki jo obračunavajo dvakrat letno: poleti pred nastopom kolektivnega dopusta in pa okoli novega leta enkrat.

Upoštevanje še ta del »tretje delitve« naj bi se povprečni mesečni osebni dohodki dvignili na 1500 dinarjev in

bi torej bili za 26 % višji kot v letu 1970.

Tovarna Peko zaposlenim zagotavlja za normalni delovni uspeh najmanjši osebni dohodek 800 din mesečno. Kakor je povedal tovariš Slavko Hvalica, direktor splošnega sektorja, je v 27. členu njihovega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov tudi natančno pojasnjeno, kako se »pokriva« ta minimum. Najmanj 750 din mesečno namreč v breme lastnih sredstev pokriva delovna enota, medtem ko ostanek do 800 din obremenjuje tisti del sredstev podjetja, ki jih ob obračunu izplačajo v obliki »tretje delitve«. Če pa posamezni delavci z normalnim delovnim uspehom, mišljeno je preseganje norme za 15 do 20 % v rednem delovnem času, ne zaslužijo s svojim delom niti 800 din mesečno in za takšnim normalnim dosežkom ostanejo dlje kot tri mesece zapored, ima delovna enota, v kateri so zaposleni taki delavci, pravico, da z njimi sklene sporazum v tem smislu, da jim pripade le osebni dohodek v dejansko zasluženem znesku, oziro-

ma da jih delovna enota lahko izloči iz svoje sredine.

Zapisali smo že, da bo vsaj polovica izmed tistih 346 članov kolektiva delovne skupnosti PEKO Tržič, ki trenutno prejemajo manj kot tisočaka mesečno, to mejo presega po obračunu poslovnega uspeha za leto 1971. Kaj pa drugi? Odgovarja generalni direktor Jože Dolenc:

»Glede na to, da še obstaja konjunktura za prodajo obutve, zlasti pa kvalitetnih tovrstnih proizvodov, ki jih izdeluje naša tovarna, da skratka smemo računati z bolj ali manj normalno rastjo proizvodnje in prodaje, bi si upal napovedati, da bodo z naslednjim letom zaslužki pod 1000 din v naši tovarni bolj ali manj izjemni.

Moram pa hkrati reči, da za PEKO ne bi bil noben problem, če bi takoj pomaknili minimalne zaslužke vsaj na tisočaka mesečno. Vendar pa se je naš kolektiv odločil, da delno zavremo rast osebnih dohodkov, da bi si tako ustvarili pogoje za normalno delo in za normalen razvoj naše tovarne. Pojem nor-

malnega je v naših pogojih gospodarjenja močno raztegljiv in bi takoj povedal, kaj mi s tem razumemo. Prvič to, da moramo imeti zadosten obratni kapital, če naj tudi razvijamo tisto proizvodnjo, ki je tržno zanimiva. Dejstvo je, da si je PEKO v zadnjih letih tolikanj povečal lastna obratna sredstva, da samo še četrtino potrebnih obratnih sredstev pokriva z bančnimi krediti. Zato je lahko PEKO tudi v sedanjih težkih časih vseskozi likviden. Kaj to pomeni, najbrž lahko razumete!

Drugič, naša tovarna teži k temu, da bi sicer imela take rezerve, ki bi ji ne glede na trenutne pogoje gospodarjenja omogočile normalno izplačevanje osebnih dohodkov. Dosej se še ni zgodilo, da bi morali najeti kratkoročni kredit, da bi lahko izplačili osebne dohodke, ampak se v kritičnem primeru poslužimo rezervnega sklada osebnih dohodkov.

Tretjič, gre nam za zagotovitev normalnih delovnih razmer. Naša tovarna je bila grajena za dnevno proizvodnjo kakih 4000 parov obutve, trenutno pa izdelujemo po 8200 parov na dan. Posledica tega je ve-

lika utišenost proizvodnih prostorov in s tem težave pri uvajanju boljše tehnologije, nadalje pa manjkanje skladišnih prostorov zelo breme sanitarno-higienske mere zaposlenih. Vsemu temu smo poskušali od pomoči z gradnjo nove proizvodne stavbe, ki ima v petih etažah 7000 kvadratnih metrov koristnih površin in ki bo, razen namenjenega, omogočila tudi koncentracijo strokovnih služb. V to gradnjo smo že vložili 14,5 milijona din lastnih sredstev in še 3,5 milijona din bančnih kreditov. V nove prostore že preseljujemo nekatere oddelke, nekatere še bomo v naslednjem letu, medtem ko bodo tisti oddelki, ostanejo v sedanjih prostorih, v naslednjem letu tudi normalno zahvali. Potrebne pa bodo še nekatere dodatne investicije, da bi bil proizvodni proces v razširjeni tovarni kar najbolj usklajen, da bi torej lahko računali z optimalnimi učinki, ki se preračunani na zmogljivost 10.000 parov obutve dnevno. Prav te investicije, ki jih moramo uresničiti v naslednjem letu, pomenijo vzrok, da si še vedno zategujemo pasove.«

MILAN GOVEK

VOBJEKTIVU

Napočil je njihov trenutek

Začeli so leta 1954. in kot pravijo »stari mački« v podjetju kot nezakonski otrok. Strah, da bi lahko lesna industrija v nekdanjem postojanskem okraju zašla v težave, je spodbudil idejo, da bi ustanovili kovinsko podjetje. Rojstvo podjetja LIV je bilo prav zanimivo. Takratni predsednik okraja je dal tovarni Prvomajska star osebni avtomobil in v zameno so dobili prvi rezkalni stroj. V začetku in še precej let pozneje niso imeli nobenega programa. Nihče jim tudi ni pomagal. Kot samorastniki so tavalni in se prebijali. Vseeno pa so rasli in se večali. Leta 1960 so s 120 ljudmi postali podjetje in šele 1966, ko so zašli v resne težave in prisilno upravo, so začeli misliti bolj gospodarno. Opuščali so nerentabilno proizvodnjo predvsem tehničnih učil in začeli misliti na velike serije artiklov, ki so na tržišču iskani. Razvijali so moderno tehnologijo serijske proizvodnje.

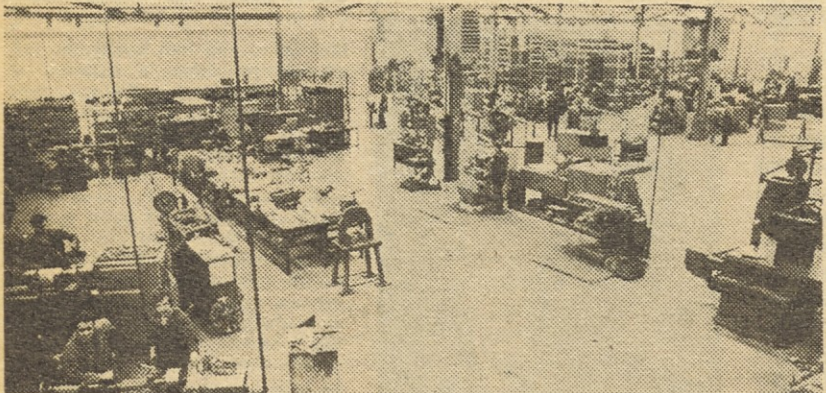
Pred kratkim je skoraj odpadla tudi zadnja ovira za nadaljnjo razširitev. Dogradili so nove tovarniške prostore. Obrati, ki so jih imeli na petih krajih v Postojni, in to tudi v zaslišenih prostorih, so

se sedaj deloma lahko preselili v novo tovarno, ki ima 6500 kvadratnih metrov površine. V starih prostorih je ostal le še obrat notranje transportne opreme in livarna, za katere bodočnost pa si še niso čisto na jasno. V celoti imajo sedaj 8400 kvadratnih metrov sodobno urejenih delovnih površin, pri čemer je vstet tudi obrat plastike v Hruševju.

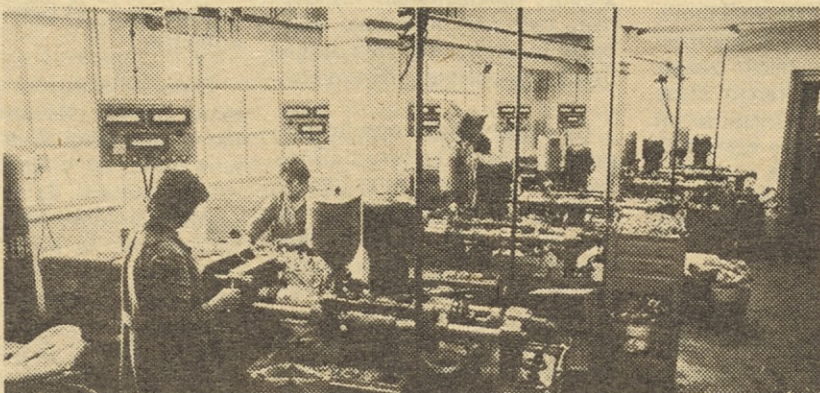
Da so pred leti izbrali pravo smer, kaže podatek, da so od leta 1965 pa do danes v LIV Postojna za sedemkrat povečali proizvodnjo, pri tem pa zaposlili le 28 % več delavcev. Danes imajo 340 delavcev in računajo, da bodo z njimi do leta 1975 povečali proizvodnjo še za dvakrat.

V zadnjem času je bilo mnogo govora o tem, da bodo v LIV začeli sestavljati Citroenovne osebne avtomobile. Bilo je celo rečeno, da bodo že leta 1976 sestavili 40.000 amijev in malih žeb. Toda kaže, da v razgovorih s Tomosom in Citroenom niso našli skupne poti in da bodo ostali samostojni.

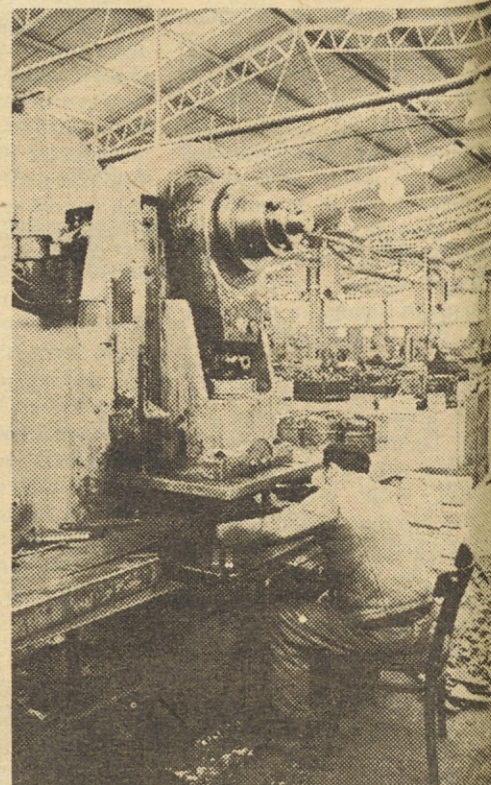
A. AGNIČ

Obrat v Hruševju zaposluje 134 ljudi. Izdelujejo pa predvsem plastiko za gradbeno okovje, sifone in dele za notranjo transportno opremo.

Precejšen del nove tovarne je še prazen. Namenjen je bil montaži avtomobilov.

V novi tovarni je proizvodnja stekla že nekaj proučno odprta.

Topla kuhinja v Golf hotelu na Bledu — izdelek podjetja IGO

VEDNO RAZPRODANI

Kolektiv ljubljanskega podjetja IGO je zakoračil v tretje desetletje

Teško bi natančno povedali, kako globoko segajo korenine ljubljanske delovne organizacije IGO, podjetja za projektiranje, izdelavo in montažo opreme za vse vrste kuhinj, samopostrežnih restavracij, hotelov, bolnišnic, ladij in obratov družbene prehrane. Z gotovostjo lahko pišemo le to, da je kolektiv podjetja IGO te dni praznoval stajseto obletnico svojega obstoja.

„Na začetku, ko smo bili še obrtna delavnica, nas je bilo le 10 delavcev. Skromna je bila tudi druga dediščina...“ razlagajo članes v IGO. „Po pravici povečano, dodobra smo shodili šele v letu 1962. Rešili smo vprašanje prostorov, organizirali smo proizvodnjo, poskrbeli za potrebne kadre... dejali bi, da smo na novo zadihali. Že v letu 1962 je naraslo število zaposlenih na 125 delavcev, realizacija je znašala 6,6 milijona novih dinarjev.“

In kakšen je bil njihov razvoj naslednjem desetletju? Morda najbolje ponazarjata nasled-

nja dva podatka: kolektiv IGA šteje danes z vajenci vred 320 ljudi, kar je dva in polkrat več kot pred devetimi leti, pri tem pa je narasla realizacija od 6,6 milijona na 60 milijonov dinarjev ali za devetkrat!

OD OHRIDA DO VRBSKEGA JEZERA

„Zadovoljni smo, da poslujemo z lastnimi sredstvi. Dolgoročnih kreditov nimamo. Ob tem nam dolgujejo kupci kar 24 milijonov, medtem ko dolgujemo sami svojim partnerjem blizu 4,5 milijona dinarjev...“ pripoveduje Edi Stefan, direktor podjetja IGO. „V primerjavi z minulim letom nam je uspelo letos zmanjšati dolgove kar za 50%...“

Blizu 70% proizvodnje podjetja IGO je serijske, preostalih 30% pa je individualne proizvodnje. Kuhinje, točilne mize, štedilniki ter najrazličnejši kotli ter druga gostinska oprema podjetja IGO se blešči v najemnitnejših jugoslovanskih hotelih. Tja do Ohrida. IGO je

opremil tudi vse nove hotele v Umagu, Poreču, Rabcu... pa ekskluzivno letovišče Haludovo na Krku, hotel Golf na Bledu itd., itd.

„Res, dela nam nikoli ne zmanjka...“ nadaljuje svojo pripoved direktor Edi Stefan. „Med drugim opremljamo tudi zimskošportni center na Popovi Šapki, opremili bomo nov hotel ob Vrbskem jezeru v Avstriji... Skratka, razprodani smo že za precej mesecev vnaprej. Samo za prihodnje leto smo sklenili pogodbe v vrednosti 13 milijonov dinarjev.“

IGO ima svoj projektivni biro, svoj razvojni oddelk in vse službe, ki so potrebne za proizvodnjo serijske in individualne gostinske opreme. Naročniku ni treba drugega, kot da razloži strokovnjakom podjetja IGO, kakšne kapacitete naj bi imel njihov objekt, vse drugo pa je potlej stvar podjetja IGO: projektiranje, proizvodnja in oprema.

KMALU V NOVIH PROSTORIH

Razmeroma veliko je torej dosegel kolektiv IGA v minulih letih. Verjetno precej več, kot so sprva sami pričakovali, zato smelo načrtujejo svojo prihodnost.

„Zavoljo sedanjih ozkih grl v proizvodnji, ker smo stalno razprodani in nenehno kasnimo z dobavnimi roki, smo se odločili za gradnjo...“ pripovedujejo v IGO. „Junija prihodnjega leta bomo pričeli graditi novo tovarno s površino 6000 kvadratnih metrov. Tovarna bo stala v industrijski coni na Viču...“

Skorajda bi zamolčali, da je že leta 1969 zgradil IGO z lastnimi sredstvi novo tovarno v Velikih Laščah, ki ustvarja s 53 delavci letni promet v vrednosti 14 milijonov dinarjev. A. UL.

diferencirana
uporabnost
baterij

ZMAJ

vam omogoča
optimalno
izkoriščanje energije

super

zlata — za zahtevne aparate

extra

srebrna — za navadne aparate

normal

črna — za razsvetljavo

Pred letošnjim praznikom republike je ljubljanska kemična tovarna Ilirija odprla ob Tržaški cesti v Ljubljani sodoben Narta studio, ki bo služil vzgoji jugoslovanskih frizerjev. V njem bodo preizkušali tudi vse preparate, ki jih v ta namen izdeluje Ilirija. Otvoritve Narta studia se je udeležilo veliko gostov, med njimi tudi zastopniki zahodnonemške tvrdke WELLA, s katero Ilirija uspešno sodeluje že več kot desetletje.

ODPRTA VRATA NA TUJA TRŽIŠČA

Na Prevaljah je v obratu LIP Slovenj Gradec stekla poskusna proizvodnja suhomontažnih vratnih kril

Pred kratkim je stekla poskusna proizvodnja v novem obratu Lesnoindustrijskega podjetja Slovenj Gradec na Prevaljah. V njem je za zdaj zaposlenih kakih 50 delavcev, večina noma na novo zaposlenih, med njimi pa je več kot polovica žensk.

Prve pošiljke suhomontažnih vratnih kril iz Prevalj, ki jim na-

povedujejo pri nas že veliko bodočnost, so že na tržišču. Nekaj deset teh novih vratnih kril so poslali na ogled tudi že v tujino. Prihodnje leto bodo izdelali, kot računajo, najmanj 50.000 vratnih kril, pri čemer pa jih bodo vsaj 20.000 tudi izvozili. Kot vse kaže, pa so realne možnosti, da bi izvoz še povečali. V sedanjih prostorih, ob nakupu

nekaj novih strojev ter ob zaposlitvi še kakih 50 delavcev bi lahko v prihodnje povečali proizvodnjo na približno 150.000 suhomontažnih vratnih kril letno.

Izvoz suhomontažnih vratnih kril je potreben, saj morajo za zdaj del potrebnih surovin — furnirje, papir za brušenje in še nekatere druge materiale uvažati. Prizadevali pa si bodo, da bi v doglednem času zagotovili doma vse potrebne surovine in materiale za proizvodnjo.

Med obiskom v tem novem obratu Lesno industrijskega podjetja Slovenj Gradec na Prevaljah so nam povedali, da je podjetje za zdaj edini proizvajalec v Sloveniji, ki nudi tržišču kompletna suhomontažna vrata. Na Prevaljah izdelujejo vrata krila, v obratu LIP v Pamečah pri Slovenj Gradcu pa suhomontažne vratne podboje.

(mž)

(ma)

VELETRGOVINA

»DOM« MARIBOR

je odprla novo veliko

GLAVNO SKLADIŠČE gradbenega materiala in kuriva v Mariboru, Tržaška cesta 121 (ob železniških tirih postaje Tezno)

Prodajamo na veliko in drobno vse vrste premoga, drv, oglja in koksa kakor tudi gradbenega materiala kot cement, apno, opeko, salonitno kritino in cevi, strešno lepenko, keramične zidne in podne ploščice, betonske cevi, žlebove, betonsko železo, parket itd. Razen tega pa imamo v Mariboru še:

- Prodajalno »Kozjak« v Smetanovi ulici 67
- Prodajalno »Železničar« v Sokolski ulici 29
- Prodajalno »Pobrežje« na Kosovelovi ulici 10
- Prodajalno »Gradbeni material« v Kneza Koclja 13
- prodajno pisarno na Tržaški cesti 95
- prodajno pisarno na Trgu revolucije 9

Za naročila se priporoča kolektiv!

KAMNIŠKI STOL POD NOVO STREHO

V novih proizvodnih prostorih bo kamniški Stol povečal proizvodnjo pisarniškega pohištva kar za 216% po vrednosti

V industriji pohištva „Stol“ v Kamniku, ki je eno vodilnih podjetij jugoslovanske lesne industrije in vodilno v proizvodnji pisarniškega pohištva, projektiranju pisarniških prostorov ter organizacijskih sredstev za pisarniško poslovanje, so pred dnevom republike odprli nove proizvodne prostore. V njih bodo predvsem povečali proizvodnjo pisarniškega pohištva, in to kar za 216% po vrednosti. Delež pisarniškega pohištva v celotnem dohodku podjetja pa se bo tako povečal od sedanjih 19 na 43%.

Za gradnjo novih proizvodnih prostorov so namenili v Stolu blizu 17,3 milijona dinarjev, od tega 40% lastnih sredstev. Preostala sredstva pa pomenijo krediti, ki pa jih bo tovarna izplačala že do konca letošnjega

leta. Gradbena dela, ki jih je izvajalo podjetje Slovenija ceste iz Ljubljane, so se začela 22. junija lani in so bila končana 5. aprila letos. Na osnovi tehnološkega projekta, ki je delo tovarniških strokovnjakov, je poskus-

na proizvodnja stekla 9. avgusta letos, s tem da so postopoma vključevali posamezne faze dela in razporejali delavce iz prejšnjega obrata pisarniškega pohištva ter na novo zaposlovali. Po treh mesecih obratovanja se

je število delavcev približalo predvideni zasedbi, tako da je zdaj v novi tovarni zaposlenih 120 delavcev. V tem času je nov Stolov obrat dosegel predvidene rezultate v produktivnosti, organizaciji, tehnologiji

in kvaliteti proizvodov.

Z novo tovarno se je podjetje Stol iz Kamnika še bolj utrdilo na vodilnem mestu proizvajalcev pisarniškega pohištva na jugoslovanskem tržišču.

EXCORRADO

TONIC WATER

... v jugoslovanskih sindikatih

POMOČ
REVNEJŠIM

VOJVODINA

Na seji pokrajinskega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Vojvodine so člani predlagali, naj bi vsa industrijska podjetja, ki v letošnjem letu dosegajo povprečni osebni dohodek do 900 dinarjev, oprstili plačevanja tistega dela prispevkov na osebne dohodke, ki gre pokrajini. Ta predlog bo pokrajinski odbor posredoval skupščini Vojvodine. To naj bi bil eden od ukrepov za izboljšanje življenjskega standarda delavcev v številnih grupacijah vojvodinskega gospodarstva. Tako je namreč od desetih grupacij z anjizjimi osebnimi dohodki v Vojvodini kar sedem s področja industrije; najslabše življenjske razmere so v tekstilni, tobačni, živilski, lesni, papirni industriji, v industriji usnja in obutve ter v proizvodnji gume.

Člani pokrajinskega odbora tega sindikata pa so se tudi zavzeli, da v prihodnje ne bodo podprli nobene investicije, ki ob povečanju proizvodnje ne bi zagotavljala tudi znatnejšega zvišanja osebnih dohodkov in povečanja akumulacije.

BG

Z LASTNIM PRISPEVKOM

Zaradi kritičnih stanovanjskih razmer so v sarajevskem stanovanjskem podjetju izdelali načrt stanovanjske gradnje. Po tem načrtu naj bi vsi Sarajevčani do 1985. leta rešili svoj stanovanjski problem, stanovanjska površina pa bi se povečala na 14 kvadratnih metrov na stanovalca. Načrt predvideva, da nihče ne bi mogel dobiti stanovanja brez lastne udeležbe, ki naj bi se v skladu z možnostmi gibala od 5 do 25%. Tako bi lahko letno zgradili kakih 5.500 stanovanj.

SPET VSAK VSE?

Odkar je v razpravi osnutek srednjeročnega načrta družbenega razvoja Jugoslavije, so se republike in pokrajine prikazale na politično prizorišče spet s starim seznamom svojih želja, čeprav so lani obljubile, da jih bodo med seboj uskladile. Tako spet ne vemo natanko, koliko atomskih elektrarn bomo gradili, kakšne avtomobile svetovnih znamk sestavljali, kje vse bomo napeljali plinovode ali naftovode, kakor tudi ne drugih posebnosti našega „načrtnega“ gospodarjenja.

Sicer pa lepo po vrsti! Iz Vojvodine poročajo, da nameravajo v prihodnjih štirih letih zgraditi štiri nove tovarne avtomobilskih delov, in sicer v Subotici, Novem Sadu, Zrenjaninu in Senti. Razen tega bodo obnovili 25 podjetij. V ta namen bi potrebovali 800 milijonov novih dinarjev, ki naj bi jih deloma zbrali s posojilom. Ustanovili bodo konzorcij poslovnih bank in zainteresiranim delovnim organizacijam predložili razpis posojila. Vojvodina je tudi zelo zainteresirana za zgraditev plinske elektrarne, saj pridobivajo v pokrajini letno kake 2 milijarde kubičnih metrov naravnega plina. Zato predlagajo, da bi v mejah milijarde 200 milijonov N-din, kolikor naj bi v različnih oblikah investirali v elektrogospodarstvo Srbije, vključili tudi izgradnjo plinske elektrarne.

Vse torej kaže, da bitke, kje v Jugoslaviji zakoličiti nove elektrarne, še ne bo kmalu konec. Tudi makedonsko elektrogospodarstvo namreč resno razmišlja o graditvi nuklearne elektrarne z močjo 2 milijard KW. Makedonski energetiki sodijo, da bodo tako najlažje pokrili deficit v električni energiji. V Makedoniji imajo zelo majhne rezerve premoga, prav tako pa tudi niso bogati z vodnim padcem. Nuklearno centralo

naj bi zgradili ob Vardarju, na področju Krivolaka.

V okviru energetike je torej prišlo do sporazuma samo glede gradnje visokonapetostne distribucijske mreže 400 kilovotov, ni pa prišlo do sporazuma glede gradnje proizvodnih zmogljivosti električne energije, brez česar si ni mogoče zamisliti racionalnega gospodarskega razvoja Jugoslavije. V naftni industriji ne samo da ni prišlo do sporazuma glede izgradnje naftovoda, temveč so si tudi glede gradnje rafinerij in njihove modernizacije interesi posameznih področij in podjetij nasproti. Enako je v črni metalurgiji. Industrija avtomobilov in motorjev ni uskladila svojih razvojnih planov, zato je aktualno vprašanje, kako sploh prodati izdelke dvakrat večjih zmogljivosti, kot jih lahko sprejme naš trg. Tudi podjetja, ki izdelujejo gospodinjstvene stroje, razširjajo svoje zmogljivosti, tako da se bo tudi ta proizvodnja povečala za dvakrat toliko, kolikor je lahko prodana na domačem trgu. Uresničevanje sedanjih planov kovinske industrije bo nujno privedlo do nadaljnega zmanjšanja izkoriščanja zmogljivosti, če izvoza ne bomo povečali veliko hitreje, kot je planirano. To je toliko bolj zaskrbljujoče, ker posamezne investicije zahtevajo po 2 milijardi dinarjev.

Končno je potrebno uskladiti tudi plan gradnje in modernizacije glavnih cest. Republike in pokrajine v svojih predračunih predvidevajo za to skoraj dvakrat večji znesek, kot ga lahko prenese splošna investicijska bilanca Jugoslavije.

Doslej smo takšne zahteve obšli dokaj enostavno: natisnili smo toliko denarja, kolikor ga je zmanjkalo. Zdaj, ko za tiskanje dinarja niso glasovale vse republike, bo šlo težje!

V. B.

Najcenejša stanovanja

GP Mavrovo gradi za svoje delavce stanovanja po 1.600 din za kvadratni meter površine

Skopsko gradbeno podjetje „Mavrovo“ je nedavno dokončalo za svoje delavce 80 stanovanj, nadaljnjih 80 stanovanj pa še gradi po najnižjih cenah v Jugoslaviji: kvadratni meter po-

vršine v teh stanovanjih velja namreč samo 1600 din, dvosobno stanovanje s 50 kvadratnimi metri površine pa torej samo 80.000 din.

Da ne bi razdrobili sredstev za stanovanjsko izgradnjo, ki jih imajo na voljo, in da se delavci ne bi sami mučili z gradnjo stanovanj, pri tem pa prosili svoje podjetje za različne ugodnosti, kot denimo za prevoze, gradbeni material itd., so strokovnjaki GP Mavrovo predlagali, da se vsa sredstva in prizadevanja za stanovanjsko izgradnjo združijo ter da začne podjetje serijsko graditi moderna stanovanja za svoje delavce v „četvorčkah“ – in da se pri tej gradnji odreče vsakršnemu zaslužku.

Takoj, ko so v „Mavrovu“ ta predlog sprejeli, so ustanovili posebno skupino treh delavcev, ki skrbi za zbiranje sredstev za to stanovanjsko gradnjo in za vso potrebno evidenco, stanovanja pa gradijo obrati tega podjetja enako kot druge ob-

jekte. Delavci morajo za ta stanovanja sami zagotoviti 20% potrebnih sredstev, preostanek pa „primakne“ podjetje kot posojilo z odplačilno dobo 40 let in z obrestno mero 1,5%.

Takšna stanovanja gradi GP Mavrovo v Gostivaru in v drugih mestih, kjer ima to podjetje večja gradbišča oziroma kjer živijo večje skupine njihovih delavcev. To prakso so začeli po-

BREST
POHIŠTVO

snemati tudi drugi makedonski delovni kolektivi, predvsem seveda kolektivi gradbincev.

Marsikdo bo seveda rekel, da je lahko priti do cenenih stanovanj na tak način – kaj ko bi zato te njihove izkušnje tudi posnemali!

za lepšo
in bolj čvrsto
postavo
melbrosia
ald.

TE DNI
SO REKLI

Tovariš Tito na seji predsedstva ZKJ v Karadjordjevu:

Bile so težnje, da se delavski razred popolnoma vključi v nacionalne okvire. Toda v Jugoslaviji imamo samo en delavski razred, delavski razred celotne Jugoslavije. Ne samo zato, ker pomešan, ker v Srbiji, Hrvaški Sloveniji in drugih republikah skupaj delajo ljudje različnih narodnosti. Delavski razred samo en iz mnogih vzrokov, posebej idejnih, in nikakor more dopustiti narodnostne preštevavanja, kadar gre, denimo za zaposlitev. Vedno sem bil za to, da se v našem gospodarstvu in v našem javnem življenju sploh na prvo mesto postavi sposobnost, da pa se pri tem vedno upošteva tudi nacionalni moment, da zaradi tega ne prihajalo do negativnih pojavov.

Skratka želim povedati, da delavskega razreda ne moremo čiti po republikah, saj je jugoslovanski. Toda delavski razred je odločujoči dejavnik predvsem v svoji republiki – in to morajo vse bolj postajati; tu mora delavski razred najvažnejši dejavnik javni oblasti, kot je bilo danes tukaj rečeno. Mi smo delavski skemu razredu obljubili mnogo malo tega pa smo tudi zato opravili. Zato moramo energično uresničiti prav tista ustna na dopolnila, ki zadevajo delavski razred.

Predsednik CK ZK Srbije
MARKO NIKEZIĆ na stanku političnega aktivnega ZK v Beogradu:

Nacionalizem je tako na Hrvaškem kot kjerkoli drugje v Jugoslaviji mogoče pobijati samo po demokratični poti, ne pa po birokratskega centralizma konservativizma, ne s kakršnimi koli vračanjem na prejšnje čase. Na Hrvaškem ne moremo nihče drug graditi socializma kot samo delavski razred Hrvaške in kumunisti Hrvaške. Sami nacionalisti kakega drugega razreda bi si lahko umišljali, da bi poklicani reševati ali izboljševati socializem na Hrvaškem.

Kdorkoli misli podpreti hrvaške komuniste pri njihovem sramotnem razmejevanju in razčlenjevanju, mora to storiti tudi doma, v svoji hiši. Prva naloga komunistov Srbije je po mojem mnenju zavreti poskuse velikosrbskih nacionalistov da bi zdaj na široko napadli ZK Hrvaško ali celo hrvaški narod. Dejstvo, da bi lahko počenjali pod krinko politične pore ocenam predsedstva ZK, ne bo moglo nikogar preslepiti.

A. Novak

SOCIALNO RAZLIKOVANJE

meblo
harvey guzzini

65000 nova gorica telefon 065 22611

PODOBE NAŠEGA ČASA

Zdaj pa veselo na delo! si začne v mislih prigovarjati sekretar zavoda za raziskavo splošne družbene inertnosti. Koliko izvirnih idej, kaj? Kaj vse človek sliši, če skoči za hip ven! Če pa se zapreš med štiri stene in zakoplješ v papirje, nikoli ne občutiš utripa aktualnega družbenega življenja. Nikoli ne veš, kaj mislijo naši delovni ljudje.

V sečišču vseh naših interesov in aktivnosti pa je slej ko prej treba potisniti našega delovnega človeka.

Da, naš delovni človek — nenehno torišče našega dela, osnovni smoter naše perspektive, naša glavna skrb. Motto vsega, kar je bilo, kar je in kar bo.

Sekretar si začne veselo pozvižgavati, preskakuje po dvoje stopnic in plane v pisarno: Kaj novega, Tončka? Me je kdo iskal?

— Ne, tovariš sekretar! O, pač, France z delavske... Zaradi predavanja na četrt-nem aktivu o temi „SZDL danes“, če sem si prav za-pomnila...

— Kdaj?
— Prihodnji četrtek.
— Imam kaj?

— Ja, simpozij v Opatiji.
— A pogoji?
— Kot običajno: Ambasador in kombinacija z Učko, če bo pod ničlo.
— Potem me kar prijavite. A kaj ste rekli Francetu?
— Upoštevala sem Opatijo. Da ne utegneta...
— Prav! Zdaj pa mi, prosim, tovarišica Tončka, pokličite Tineta! Naj naju nihče ne moti!

— Hočeš res iskren odgovor?
— Jasno! Zakaj bi te pa sicer klical!
— Pa bodi! Ena sama pot je, če želiš, da se bo o nas govorilo: šokirati javnost.
— Kako to misliš? Predlagaj!
— Kaj bi ti pravil: malo okrog pogledj, kako delajo drugi. Smo sli kdaj na cesto?
— Ne! Kaj bi tam?

se lahko celo — in tako se ponavadi dogaja — da ti od-pro široke možnosti.
— Tak povej no, brz, kakšne možnosti!
— Ja, ene takšne, ki so podobno kričali, so poslali študirat v tujino, da so danes ugledni ljudje in doktorji znanosti, drugim pa dali lepe službe. Navsezadnje nič čudnega, saj gre največ za otro-ke uglednih staršev, ki bi sicer, če bi ne razgrajali, ni-

ČE JANEZ NE GLEDA OKROG

— Razumem, tovariš sekretar!

Končno v akcijo! sklene sekretar, odloži klobuk in plašč, sede in čaka.

— Prosim, tovariš sekretar! pozdravi ironično Tine.

— Sedi! Nikar se ne obe-taj, da bova tovariško kram-ljala. Časi so resni! Tako ne more več naprej!

— Na kaj misliš: na širše aspekte ali na naš zavod.

— Linija je, da mora naj-prej vsakdo pomesti pred svojim pragom, šele nato naj uči druge. Ti si pri nas za-dolžen za propagando, ne jaz. Napni no enkrat možga-ne! Malo ljudi pri nas kaj po-meni; zato nihče ne ve za nas. Kaj storiti?

— Vzklikali bi gesla...

— Kakšna gesla? Kupite „Delo“, „Tribuno“ ali kaj podobnega? Saj nismo rek-lamno podjetje...

— Takšna ne zaležejo! Treba je reči, če hočeš de-vize, lastno vojsko, grb, him-no in prosto pot v Združene narode. Seveda ne terjati vsega naenkrat: najprej ne-kaj, potem več in več — ka-kršne so pač razmere. Jasno, z glavo ni mogoče skozi zid; če pa se kje vrata odpro, se ne kaže obotavljati.

— Hm. Pa misliš, da bi nam nihče ne stopil na prste.

— Mislim, da ne, saj bi kaj takšnega ne bilo demo-kratsko. Nasprotno: zgodi

koli ne prišli naprej. Tudi zdaj razgraja največ otrok takšnih staršev, ne pa delav-ska revščina.

— Čudno, čudno! Vidiš, na ta aspekt problematike pa res nisem pomislil. In kaj svetuješ, kaj naj mi storimo, da bi prišli naprej?

— Zaenkrat nič. Najbolje je počakati in videti, kako se bodo stvari naprej razvijale. Če se bodo ugodno, pa je seveda treba iti v odločno akcijo.

— Hvala, Tine! Bom do-bro premislil tvoj predlog. Morda je v njem res kaj upo-rabnega.

— Brez skrbi, da je, tova-riš sekretar. Izkušnje učijo. VINKO BLATNIK

MOŽNOSTI SO PRI »KORITU«

V času ko govorimo o nepravilnih prejemkih nekaterih, ne moremo mimo stroškov, ki v delovnih organizacijah zajemajo dnevnice, kilometrine itd. Ta dva stroška poleg drugih v delovnih organizacijah zmanjšujeta dohodek in povečujeta prejemke delavcev, ki imajo ponavadi že tako visoke osebne dohodeke.

Pri izplačevanju dnevnic in kilometrin se v čedalje pogostejših primerih pojavljajo nepravilnosti, za katere samoupravljavci najbrž ne vedo. Za primer bomo navedli tri takšne nepravilnosti s celjskega območja. Slišali smo jih na seji občinskega sindikalnega sveta v Celju. Direktor službe družbenega knjigovodstva Celje, Slavko Verdel, je povedal, da je v eni izmed celjskih delovnih organizacij nekdo v prvem polletju prejel preko dva stari milijona dnevnic. Priznali so mu jih kar 263. Imajo v tej delovni organizaciji morda kakšen drug letni koledar z več dnevi, kot ga uporabljamo mi?

V drugem podjetju pa je prejel nekdo na račun kilometrin v polletju šest starih milijonov dinarjev. Če bi mu kilometer obračunavali po 0,90 dinarjev, bi moral vsak dan prevoziti okrog 430 kilometrov. Če je tako, potem v dveh dneh zasluži toliko, kot nekvalificirani delavec v enem mesecu s trdim delom.

V neki delovni organizaciji glavni direktor in direktor komerciale zelo rada potujeta v tujino. Včasih se jima pridruži še direktor finančnega sektorja. Kljub temu, da za posamezna potovanja dvignejo po več sto tisoč starih dinarjev, ob vrnitvi ne predložijo nobenega obračuna o porabljenih devizah.

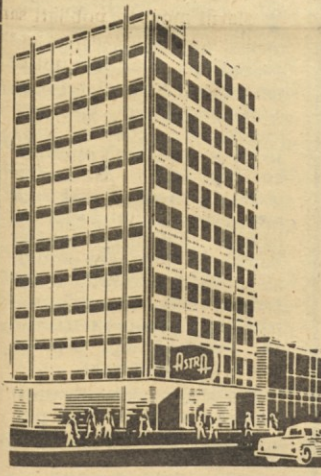

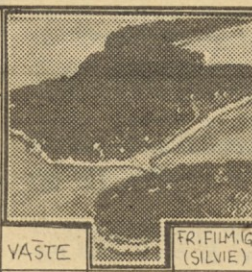
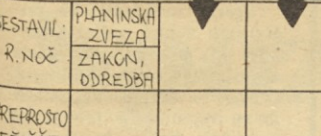
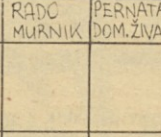
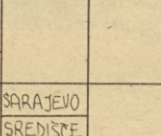
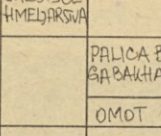
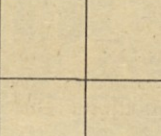
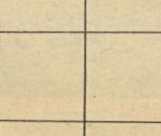
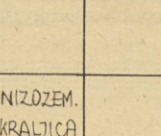
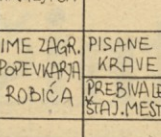
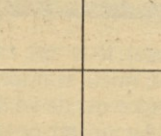
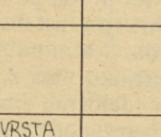
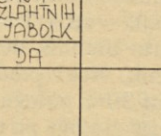
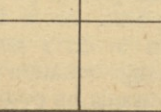
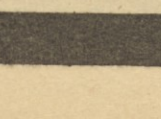

Ali takšna dejanja ne povečujejo socialnih razlik? Za reševanje teh perečih vprašanj pa je vsekakor pomembno stališče občinskega sindikalnega sveta iz Celja. V stališču se namreč zavzemajo, naj bi člani delavskih svetov vsaj dvakrat na leto razpravljali o stroških, zlasti tistih, ki imajo značaj osebnih prejemkov. M. BRECL

NAGRADNA KRIŽANKA

»ASTRA«

Nagrade: 1. 100 dinarjev, 2. — 3. 50 dinarjev, 4. — 10. 20 dinarjev in 11. — 15. 10 dinarjev. Denarne nagrade so darilo trgovskega podjetja „Astra“ iz Ljubljane. Rešitve pošljite na naslov: ČZP Delavska

enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4/II 61000 Ljubljana, p.p. 313/VI do torka 21. decembra 1971. Na ovojnico napišite oznako Nagradna križanka „Astra“. Izid zrebanja bomo objavili v novoletni številki 25. decembra.

		OBER	KRAJ V BELI KRAJINI STOL. KONDEZAT.	FEVDALNI PODLOŽNIK	VRSTA ZLAHNIH JABOLK	ARABSKI ZREBEC		PETI SKLON, MESTNIK	IME FILM. IGRALKE GARDNERJE	MANJŠI GOSTLOVAL. KRČMA	DRAG. KAL. MEN. SER. NIMI PROGRAM	TOVARNA PIJAČ V MIRNI		ZNAMKA IT. KAMIONOV (MNOŽ.)	SPROBUJTE V. BOD. RENJE	OTOK OB SKUTSKI	RUSKI SKLADATELJ (ANATOL)	ZRAKO-MER		
																				
SESTAVIL. R. NOČ	PLANINSKA ZVEZA ZAKON. ODREDBA	ZVEZNO SINDIKALNO GLASILO	RIMSKI BOG LJUBEZNI	NAKAZNI-CA ODRE-ZANJE	VRSTA VPREŽNEGA VOZA	KLAVORA	FAHER ZJE-ZNA DRŽ.	VRSTA LAHKIH ČEVLJEV BESEDILO	SARAJEVO SREDIŠČE HMELEJAROVA	DELAVKA V TKALNICI EDEN IZMED ERNSKIH JEZ	PALICA BO-BAKHA OMOT	RAK PREROKINJA V APOLON. SVETIŠČU	SLIKA S SUHIMI BARV. LADJA ZA AVTOMOBILE	VERDNA STAREJSI ZAGR. POKR. KAR (MARGO)	KUPON, ODREZEK	PORTUG. POR. AGENC. LINO VENTURA	B. MESEC V LETU	KRMILNI VZVOD	NAJMANJŠI SNOVNI DELEC TELUR	PRESTOL- NICA ETH-OPSKA. TOWRA. INE ERITRE-JE
PREPADO LEZIŠČE	ONEČA-ŠČENJE, BLAMAŽA	POLETNA SLASICA	SMRT (NEMSKO)	POKRIVALO PRI NAR. NOSI	KRAJ BLIZU LJUBLJANE BLIZU POD-PEČI	ANTON AŠKERC	ŠTEFOK	STAR. PEST. JAPONSKO LAJOS BARANJI	TALISOVO PIVO AVTOM. OZL. AVSTRALIJE	VRSTA ZLAHNIH JABOLK DA	GOSPODAR. SKO RAZSA. VISCE OS. ZAIMEK	VRSTA ZELENJAVE AVTOMOB. TOVARNA	SLAVNI MAKEDONSKI VOJSKOVODJA KISIK	PLANINJA V KAMNISKI ALPAH KARLOVAC	RAZEN	RAVNILO	VEK ARGENTIN. SAHOVSKI VELEMOJSTA	TOV. PLAST. MAS VIKORPA REKA V ZRN	IVO MINATTI GORA NA KRETI	
																				

SINDIKATI SO SESTAVNI DEL NAŠEGA DRUŽBENOPOLITIČNEGA SISTEMA, ZATO JE TREBA NJIHOVO MESTO OPREDELITI TUDI V USTAVI SRS

Predložili smo amandma o sindikatih

Ustavni komisiji skupščine SR Slovenije so sindikati minuli teden predložili v razpravo predlog amandmaja ali dopolnila XXV b k republiški ustavi, ki govori o mestu in vlogi te delavske organizacije v naših socialističnih družbenih odnosih in družbenem samoupravljanju. Z nekaterimi dopolnitvami in pripombami ga je komisija sprejela in predložila vsem skupščinskim odborom v dokončno obravnavo. Besedilo predloženega ustavnega dopolnila, ki govori o sindikatih, je naslednje:

V sindikatih se delavci:

1. zavzemajo za uresničevanje svojih neodtujljivih pravic na podlagi dela in temeljnih organizacijah združenega dela in v vseh oblikah združevanja in poslovnega sodelovanja pridobivati dohodek, upravljati zadeve in sredstva družbene produkcije in odločati o dohodku, ki ga kot del skupnega družbenega dohodka ustvarijo v različnih oblikah združenega dela in združevanja sredstev;
2. prizadevajo si za vedno

boljše delovne in življenjske razmere z ustvarjanjem družbenih pogojev za razvoj samoupravljanja, z večanjem produktivnosti dela in z razvijanjem sodobne organizacije dela ob intenzivni uporabi znanstveno-tehnoških dosežkov, s stalnim večanjem svojega strokovnega in družbenega znanja;

3. zavzemajo se za dosledno uresničevanje samoupravnih pravic v združenem delu in za varstvo svojih pravic ter organizirajo ustrezne oblike pomoči, predlagajo družbene ukrepe v primerih hujših kršitev samoupravljanja v delovnih organizacijah in dajejo pobudo za postopek, da se zaščitijo njihove pravice in pravice delovnih skupnosti v temeljnih organizacijah združenega dela;

4. zavzemajo se za usklajevanje interesov na temelju samoupravljanja, delitve po rezultatih dela in vzajemnosti ter oblikujejo družbena merila za zago-

avljanje socialne varnosti, spodbujajo samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje ter v njem sodelujejo, krepijo njihov demokratični značaj ter krepijo družbeno odgovornost za uresničevanje sprejetih obveznosti;

5. zavzemajo se za take družbenoekonomske in politične odnose, ki omogočajo polno izražanje in uresničevanje njihovih interesov, sodelujejo v kandidacijskem postopku in pri izbiri kandidatov za organe upravljanja v organizacijah združenega dela in v interesnih skupnostih ter za delegate v skupščini in družbenopolitične skupnosti, izdajajo zakona, zastavljajo vprašanja samoupravnim, predstavniškim in upravnim organom, ki so jih dolžni obveščati o pomembnih družbenih zadevah, obravnavati njihova stališča in predloge, preden o njih odločijo.

D. R.

NOVA VELEBLAGOVNICA

T

V CELJU VAM NUDI BOGATO IZBIRO BLAGA ZA ŠIROKO POTROŠNJO. OBIŠČITE NAS — ZADOVOLJNI BOSTE!

- Štiri etaže
- Darilni bon
- Dvajset oddelkov
- Dostava na dom
- 20.000 različnih izdelkov
- Menjalnica
- Bife

Veleblagovnica T Celje, Gubčeva 2 TEHNO-MERCATOR

OBDAVČITI KREDITE?

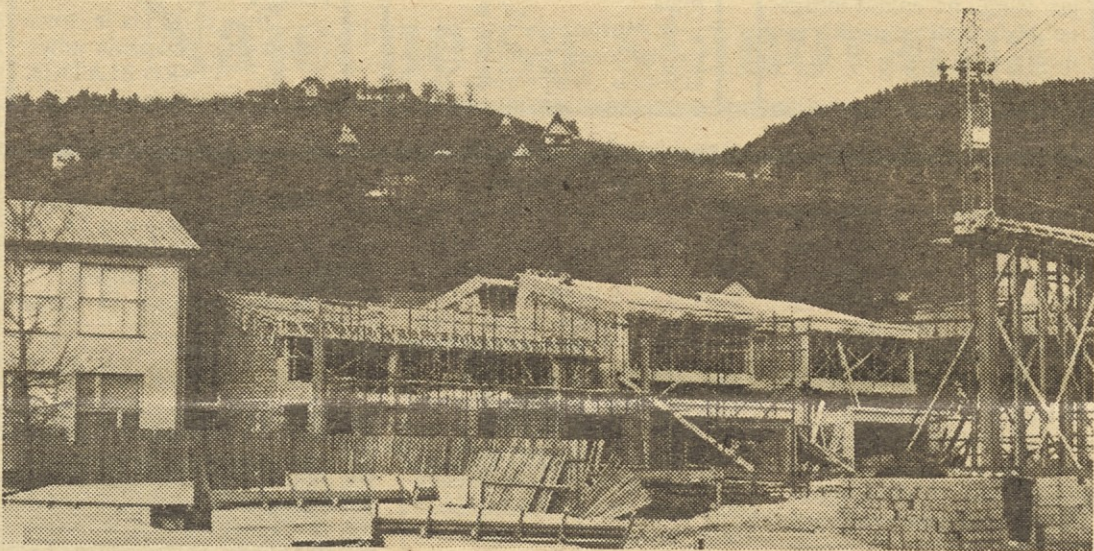
V razpravah o izvorih socialnih razlik v naši družbi, ki je potekala v Sloveniji skoraj leto dni, smo pogosto slišali predlog, da moramo korenito spremeniti tudi stanovanjsko politiko, če res želimo zavezati nadaljnje razslojevanje naše družbe. Če namreč povežemo politiko družbenega subvencioniranja stanarin s politiko dodeljevanja družbenih stanovanj, kreditiranja izgradnje oziroma nakupa lastniških stanovanj ter v zadnjem obdobju še prodajo družbenih stanovanj, se nujno vsiljuje ugotovitev, da naša sedanja stanovanjska politika ne pelje k zmanjšanju socialnih razlik, temveč k njihovem zaostrovanju. Tako se zaostrojuje razlika med zadovoljenostjo s stanovanji in pomanjkanjem stanovanj, med stanovalci v najemnih stanovanjih glede na obseg in način družbenega subvencioniranja stanarin, nadalje med tistimi občani, ki so prišli do lastniškega stanovanja pod posebno ugodnimi kreditnimi pogoji, in tistimi, ki so prišli do stanovanja pod težkimi kreditnimi pogoji ali le z lastnimi sredstvi. Velike razlike nastajajo nadalje tudi med tistimi, ki so „kupili“ družbena stanovanja po izredno ugodnih pogojih in tistimi, ki so jih kupili pod normalnimi ekonomskimi pogoji itd. Te razlike so tem bolj občutljive, ker gre pri stanovanju za takšno premoženje, ki daje dolgoročne koristi, zaradi česar se lahko sedanje razlike v stanovanjskih ugodnostih v prihodnje še povečajo ter ustvarijo nova socialna nesorazmerja in nasprotja.

Mnogi zaradi tega sodijo, da bi se morali v stanovanjski politiki odločiti za korenite spremembe, ki bodo dale resnično optimalne ekonomske in socialne učinke. Najpomembnejši ukrep naj bi bil postopno uvajanje našim razmeram primerne ekonomske stanarine, ob hkratnem družbenem subvencioniranju stanarine za socialno ogrožene kategorije prebivalstva. S kreditiranjem, razvijanjem stanovanjskega varčevanja in z drugimi ukrepi naj bi spodbujali občane k pridobitvi lastnih stanovanj, pri čemer pa naj bi imela občutno prednost gradnja stanovanj v čim bolj strnjanih in urbanistično urejenih območjih. Z različnimi ekonomskimi in drugimi ukrepi je treba vplivati tudi na racionalizacijo in s tem na pocenitev stanovanjske gradnje, kar lahko bistveno poveča možnost pridobitve stanovanja tudi za občane z nižjimi dohodki in prispeva k zmanjšanju stanovanjskega primanjkljaja.

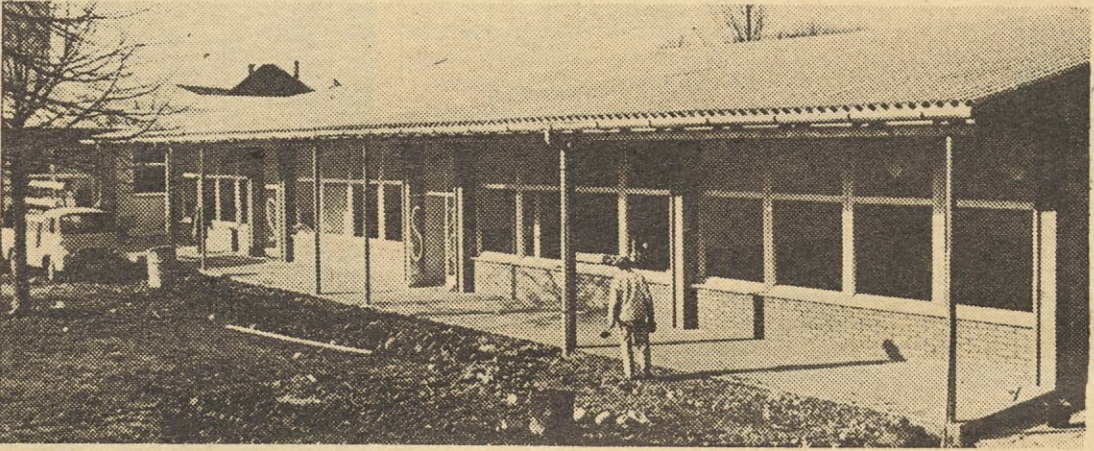
Vse to pomeni, da bi se tudi v pogojih močnejšega uveljavljanja ekonomskih prvin v stanovanjskem gospodarstvu ne smeli odreči določnemu obsegu družbene intervencije na tem pomembnem področju družbenega standarda. Vendar mora intervencija delovati tako, da bo zares krepila socialno varnost ljudi in zmanjševala socialne razlike v naši družbi. V takšno politiko pa sodi tudi ostrejša obdavčitev vseh oblik premoženja, torej tudi stanovanjskih hiš, ki so bile pridobljene pod ugodnejšimi pogoji od normalnih in zato prinašajo lastnikom tudi neupravičene materialne koristi.

Kot je znano, bodo še letos v vseh občinah pregledali, po kakšni ceni so prišli posamezniki do družbenih hiš. Slišati pa je moč tudi predlog, naj bi v prihodnje obdavčili tudi dohodek oziroma povečano vrednost osebnega premoženja, ki je bilo pridobljeno v razmerah visoke stopnje inflacije s pomočjo ugodnih dolgoročnih kreditov iz družbenih sredstev. Ob sklepanju novih kreditnih razmerij pa naj bi uveljavili načelo o obvezni valorizaciji dolgoročnih kreditov glede na stopnjo inflacije.

Če smo se že odločili za povečanje obresti na hranilne vloge, je vsekakor prav, da „podražimo“ tudi cenene kredite, sicer bodo vedno na izgubi tisti, ki varčujejo, bogateli pa bodo tisti, ki se lahko čezmerno zadolžujejo.

V Smartnem ob Paki že nekaj časa gradijo nov prizidek k sedanji osnovni šoli. V njem bo 5 učilnic, telovadnica in otroško varstvena ustanova. Dela izvaja gradbeno podjetje Gradbenik iz Ljubnega, stala pa bodo okrog 2 milijona dinarjev. Omenjena sredstva so večinoma iz prispevka za šolstvo. — Foto: Tavčar

Novi moderni vzgojnovarstveni ustanovi za 150 predšolskih otrok, ki so jo za občinski praznik novomeške občine odprli v Novem mestu, se je ob prazniku republike pridružila tudi varstvena ustanova za dojenčke v Metliki. — S. D.

Neskladja v osebnih dohodkih

Kranjski sindikati so te dni dobili primerjalno analizo osebnih dohodkov in drugih prejemkov delavcev družbenih dejavnosti kranjske občine, ki jo je po merilih kataloga II izdelal strokovni sodelavec sindikatov dipl. oec. Franc BOHINC. Po enotni metodologiji je ugotovljen različni nivo osebnih dohodkov v 41 delovnih organizacijah. Višje osebne dohodke imajo tam, kjer tudi proizvajajo (strokovne šole) ali pa se ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo. Analiza je pokazala velika neskladja med posameznimi kvalifikacijskimi skupinami znotraj kolektivov, prav tako pa tudi na to, da so zelo različni kriteriji za vrednotenje delovnih izkušenj na osnovi službenih let. Ponekod tega kriterija sploh ne upoštevajo.

Različni po delovnih organizacijah so tudi ostali prejemki — dnevnice, kilometrine, prevozi na delo, nadomestila za čas bolezni itd.

Precej neskladij, ki pogujejo velike socialne razlike, bo odpravilo izvajanje samoupravnih sporazumov, čeprav se bodo nekatere delovne organizacije zelo težko približale tistim, ki so sedaj delile za 90 in več odstotkov višja sredstva. Zato čaka kranjsko sindikalno vodstvo v bodoče zahtevna naloga, da zagotovi uresničitev samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov na svojem območju.

DRAGO VOBOVNIK

Hrastniški referendum

V nedeljo, 19. decembra, se bodo v Hrastniku odločili o tem, ali bodo uvedli samoprispevek za gradnjo novih učilnic in pokritega kopaljšča ali ne.

Doslej le v tej zasavski občini niso imeli samoprispevka, medtem ko ostale tri komune že nekaj let po tej poti zbirajo denar za hitrejšo rast družbenega standarda. S tem pa ni rečeno, da v Hrastniku niso združevali sredstev delovnih kolektivov v te namene. Podjetja so doslej plačevala vsako leto po 1% od bruto osebnih dohodkov zaposlenih. Novi predpisi o obveznem 30% plogu za vse take in druge gradnje pa so Hrastničane napotile, da se bolje organizirajo in da s samoprispevkom uredijo nekatera najbolj pereča vprašanja na področju vzgoje in

izobraževanja.

Če bo referendum uspel, za kar ni dvoma, bodo dogradili 12 novih večjih učilnic in kabinetov pri osnovni šoli heroja Rajka. Prav tam naj bi dogradili tudi pokrito kopaljšče, ki bi ga lahko uporabljali tako šolarji za potrebe telesne vzgoje, kot vsi drugi občani. Za pokrito kopaljšče so se v Hrastniku odločili tudi po nasvetu strokovnjakov, ki so ugotovili, da bi imeli z letnim bazenom večje stroške pa manjši učinek, saj traja kopalna sezona poleti največ 70 dni. V pokrito kopaljšče na Logu bodo lahko napeljali tudi toplo

vodo iz bližnje toplarne na Rudniku, iz katere že zdaj ogrevajo večje stanovanjske in druge objekte v okolici.

Na referendumu so se Hrastničani dobro pripravili. Vsem družinam so razposlali pismo gradivo, v katerem so razložili, koliko naj bi prispevali občani s samoprispevkom in v kolikšnem času in kaj bodo storili z zbranim denarjem. V prihodnjih petih letih naj bi zbrali okrog 10 milijonov dinarjev. Nove učilnice in kopaljšče bi lahko dogradili prej kot v petih letih, ker bi lahko najeli za to tudi nekaj kreditov.

Industrija bombažnih izdelkov - Kranj

SPECIALIZIRANA TOVARNA JAKUART (žakart) DEKORATIVNIH TKANIN IN GRADLOV

Do najvišjega nadstropja le četrtnina

Na simpoziju „Izobraževanje – nujnost in način sodobnega življenja“, ki je bil konec novembra v Mariboru, je nastopilo 21 referentov. Naj bralce tokrat vsaj bežno seznanimo z izredno zanimivim prispevkom o študiju zaposlenih na višjih in visokih šolah pri nas v Sloveniji, ki ga je temu simpoziju prispeval ZVONE SKANDALI, svetnik republiškega sekretariata za prosveto in kulturo.

V desetih letih, vključno tekoče šolsko leto, se je vpisalo na izredni šolski študij v Sloveniji približno 31.000 kandidatov. To pa je kar tretjina vseh novincev, ki so se v tem razdobju vpisali na slovenske fakultete, višje in visoke šole ter akademije.

Razdelitev izrednih študentov pa je po visokoškolskih zavodih zelo neenakomerna. Skoraj tri četrtine vseh izrednih študentov je na višjih šolah in le četrtnina na drugih visokoškolskih zavodih. V skupnem številu vpisanih na višjih šolah je v povprečju deset let delež izrednih študentov tak: na višjih šolah 60 % na univerzi 14 %, na visokih šolah in akademijah pa 26 %. Doslej jih je uspelo diplomirati komaj 18 %, od tega le 1,6 % na drugi stopnji visokošolskega študija.

Ob nizanju takih podatkov o strukturi izrednih študentov in njihovem študijskem rezultatu Zvone Skandli ugotavlja, da se je zaradi opisanega stanja dokaj razširilo in javnosti mnenje, da je izredni študij možen le na višjih šolah, oziroma da zaposleni po visoki izobrazbi itak ne težijo. Skandali opozarja, da je resnica verjetno drugačna in da je verjetneje treba iskati razloge za skromne rezultate izrednega študija v zelo težkih pogojih za študij ob delu.

Delovne organizacije dolga leta niso posvečale izrednemu študiju svojih zaposlenih kot viru visokokvalificiranih kadrov skoraj nobene pozornosti. Šele v zadnjem času se nekoliko spreminja ta odnos, vendar smo še zelo daleč od urejenega sistema izrednega visokošolskega študija, ki bi slonel na dolgoročnih dogovorih med sfero proizvodnje oz. družbenih služb in sfero izobraževanja.

Za razvoj izrednega študija so doslej storile nekaj več le šole, a to predvsem višje šole, ki nudijo vedno več organizirane pomoči izrednim študentom. Večina fakultet pa je postopoma opuščala to dejavnost, tako da na nekaterih fakultetah izrednega študija sploh ni več ali pa je še komaj omembe vreden. Organiziran izredni študij imata Ekonomska fakulteta in Fakulteta za strojništvo, a tudi ti dve le za prvo stopnjo. Na drugi stopnji so v preteklem šolskem letu bili le še 103 izredni študentje.

Vsi ti kazalci napovedujejo seveda slabo perspektivo temu, da bi se izredni študij zaposlenih na univerzi uveljavil kot oblika in možnost neprekinjenega izobraževanja zaposlenih vse do najvišjega nadstropja učenosti.

PRIHODNJIČ: Socialna diferencija tudi v izrednem študiju

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2
BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO,

Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7
BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka
BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

niko, vključno televizijo, pri čemer je eden izmed pionirjev programiranja učenja z avdiovizualnimi sredstvi.

KAKŠEN JE PRISTOP CENTRA KOT ZUNANJE IZOBRAŽEVALNE USTANOVE V PODJETJIH

Vzporedno z organizacijo izobraževanja posameznikov skuša center zadovoljevati tudi ponudbe podjetij oz. njihovih delovnih skupnosti. Pri tem si center prizadeva, da bi ugotovil, kako zagotoviti stalnost oz. nepretrganost izobraževanja zaposlenih. Na osnovi problemov, ki se pojavljajo v organizacijah oz. jih postavljajo zaposleni, si prizadevajo povezovati izobraževanje s poklicno dejavnostjo. Pri tem je značilno, da center uveljavlja tako programsko zasnovano, ki temelji na večdimenzionalnem proučevanju potreb. To pomeni, da na osnovi izražene želje podjetja za izvedbo določene izobraževalne akcije predhodno prouči celovito stanje.

Druga značilnost centra je, da pri izvajanju izobraževanja v podjetjih praviloma nastopa le kot zunanji svetovalec, kar pomeni, da se načeloma vzdržujejo prevzetanega neposredne organizacije oz. izvedbe izobraževanja. Zato center usposablja izobraževalce, organizatorje ali animatorje izobraževanja, ki jih izberejo podjetja. Hkrati pa zasnuje in pomaga upostaviti ustrezno organizacijo izobraževanja, ki mu služi kot medij pri realizaciji programirane vsebine.

USPOSABLJANJE IZOBRAŽEVALCEV IN PSIHOSOCIOLOŠKI POSEGI

Pomembna dejavnost centra je torej tudi odlikovanje sistema izobraževanja in usposabljanja izobraževalcev, predavateljev in organizatorjev izobraževanja. Zelo uspešno snujejo ustrezne metode in programe. Pri tem izobraževanju gre zlasti za ustrezno usposabljanje oseb, ki naj v delovnih organizacijah in pod njihovim mentorstvom izvajajo izobraževalni proces.

Psihosociološki posegi pa so svojevrsten pristop k zasnovi izobraževalnih nalog, ki naj celoviteje razrešujejo probleme podjetij. Omenil sem že, da je CUCES v določeni meri podoben našim razvitejšim delavskim univerzam. Zato lahko njegova programska zasnova služi nadaljnjemu oblikovanju fiziognomije delavskih univerz, zlasti v največjih industrijskih centrih na Slovenskem.

ANTON KUKOVICA

Zahtevajo sestanek najodgovornejših

Člani izvršnega odbora Izobraževalne skupnosti SR Slovenije so sredo, 8. decembra, na svoji seji soglasno sklenili poslati pismo vsem organom, ki v republiškem merilu soustvarjajo politiko na področju vzgoje in izobraževanja. S pismom želijo opozoriti na težke posledice, ki bi nastale, če bi vztrajali pri vseh stališčih, ki so se v zvezi z izračunavanjem sredstev za leto 1972 za potrebe Izobraževalne skupnosti SRS doslej izoblikovala v Izvršnem svetu SRS. Izvršni odbor meni, da je v tem trenutku vsekakor najbolj smotno, da sedejo za skupno mizo predstavniki Izvršnega sveta in Skupščine SRS, republiških vodstev SZDL, sindikatov, Zveze komunistov, Gospodarske zbornice in Izobraževalne skupnosti SRS. Sestali naj bi se pravočasno in skupno ugotovili predvsem to, ali je moč pred slovensko družbo, čeravno je tarejo težki gospodarski problemi, zagovarjati stališča Izvršnega sveta SRS zlasti glede izračuna sredstev za osebne dohodke in materialne izdatke.

To pismo bo izvršni odbor razposlal tudi vsem članom skupščine Izobraževalne skupnosti SRS. Zavrtna pa je bila misel, naj bi sklicali takoj izredno sejo skupščine, saj je le-ta svoja stališča v zvezi z izraču-

nom potrebnih sredstev za leto 1972 že izoblikovala in je izvršni odbor na osnovi teh stališč že pripravil predlog izračuna. Že ta teden, ko bo v skupščini SRS stekla razprava o predlogu družbeno-ekonomskih in bilančnih izhodišč za financiranje splošne in kolektivne porabe v letu 1972, bodo poslanci imeli na vpogled torej tudi predlog izračuna Izobraževalne skupnosti SRS.

V čem se izražajo nasprotujoča si stališča skupščine Izobraževalne skupnosti SRS in tista, ki se oblikujejo v Izvršnem svetu SRS?

Skupščina Izobraževalne skupnosti SRS se je zavzela za to, da se vrednosti za posamezne kategorije delavcev na področju vzgoje in izobraževanja valorizirajo za 20 %, pri čemer so upoštevali uradne podatke o 16 % porastu življenjskih stroškov v letu 1971 in povečano družbeno produktivnost za 4 %. Skupščina pa je predvsem odločno terjala, da se zagotovi enak družbeno-ekonomski položaj delavcev na vseh področjih družbene dejavnosti in to tako, da se realizirajo osnovne in merila iz samoupravnih sporazumov v enakem odstotku za vse delavce in vseh področjih družbenih dejavnosti. V Izvršnem svetu SRS pa se je izoblikovalo v zvezi z izračunavanjem vsote denarja za osebne dohodke drugačno stališče. Po tem predlogu naj bi izračun za leto 1972 predvidel „povečanje osebni dohodkov pri nižje plačanih kategorijah za 18 %, pri srednje plačanih za 16 % in pri višje plačanih za 14 %. Ti razponi bi dali rezultat, da bi se vse kategorije zaposlenih v izobraževanju približale na raven

80 % samoupravnega sporazuma, računano pri tem točko v vrednosti 92 in pri valorizaciji 15 %.“

V zvezi s takim stališčem je izvršni odbor ugotovil, da tak pristop izračunavanja vsote denarja za osebne dohodke ne upošteva kot izhodišče družbeni in samoupravne dogovore, da pomeni za 20 % nižje kalkulativne osebne dohodke, kot jih predvidevajo samoupravni spo-

izračuna materialnih sredstev, za katera predvideva le 20 % povečanje. Skupščina Izobraževalne skupnosti SRS pa je predlagala 40 % povečanje, računajoč pri tem, da gre polovica na račun že ugotovljenih podražitev, le 20 % pa bi v resnici lahko rabilo za izenačevanje pogojev v opremljenosti šol. Če bi ostalo pri stališču Izvršnega sveta, bi bili seveda napori za modernizacijo pouka v prihodnjem letu enaki ničli.

Na izvršnem odboru pa so tudi sklenili v pismu opozoriti na nenačelno politiko v zvezi z odvzemanjem presežkov, kar tudi ni v skladu z ustavnimi amandmaji. Poleg tega so načelnjali še druge probleme, za katere seveda letos še ne bo mogoče najti rešitev, a bi jih morali v republiko urediti: gre za republiški zakon, ki ga bomo morali sprejeti o amortizaciji za celotno področje družbenih dejavnosti in potem seveda zagotoviti tudi denar za njegovo izvajanje; gre tudi za enakopravnost materialno obravnavanje šol pri gospodarskih organizacijah ipd.

Sicer pa, verjemimo, da bo o vsem tem kmalu stekla beseda za skupno mizo, v okviru možnosti jasno, toda načelno in v skladu s samoupravno organiziranostjo v naši družbi. Zakaj upravičen revolt lahko povzročijo neodgovorne besede odgovornega posameznika, ki meni: najprej o denarju, o samoupravljanju se bomo lahko pogovarjali kasneje... Če naj bi bilo tako, kaj naj potem sploh počne samoupravna interesna skupnost?

SONJA GAŠPERŠIČ

SLOVENSKE KONJICE

Občinski sindikalni svet in delavska univerza sta pred kratkim pripravila dvodnevni seminar za člane predsedstva OSS ter za predsednike osnovnih sindikalnih organizacij. Osrednji del razprave so posvetili nalogam sindikalnih organizacij na področju samoupravljanja ob neposrednem uresničevanju XXI. in XXIV. amandmaja zvezne ustave in ustreznih predlogov za spremembo republiške ustave. Dokaj razgibana je bila tudi razprava o medsebojnih odnosih.

razumi, se pravi mnogo nižje osebne dohodke kot jih je že zdaj mogoče predvidevati na drugih področjih. Torej tak izračun tudi ne upošteva načela, da je treba merila iz samoupravnih sporazumov realizirati za vsa področja družbenih dejavnosti v enakem odstotku. Ugotovili so, da bi tako stališče pri izračunavanju sredstev za osebne dohodke pomenilo dvoletno zaostajanje, saj ne upošteva niti določil zakona o financiranju vzgojnih in izobraževalnih dejavnosti.

Podobno so ocenili tudi stališče Izvršnega sveta SRS glede

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenon nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

IZKUŠNJE OD DRUGOD • IZKUŠNJE OD DRUGOD • IZKUŠNJE OD DRUGOD • IZKUŠNJE OD DRUGOD • IZKUŠNJE OD DRUGOD • IZKUŠNJE OD DRUGOD • IZKUŠNJE OD DRUGOD

3 Spoznanja Francije

Ustanova v Nancyju je lahko zgled našim razvitejšim delavskim univerzam

Bržkone je smotno dva dosejana prispevka o spoznanjih Francije glede izobraževanja dopolniti še s tretjim. Le-ta naj vsaj bežno predstavi eno izmed najuspešnejših izobraževalnih ustanov, ki s svojo programsko dejavnostjo in organiziranostjo in praksi uveljavlja načelo stalnosti v izobraževanju.

V Nancyju, v pokrajini Lorraine (območje, na katerem žive številni naši predvojni izseljenci in njihovi otroci) deluje Univerzitetni center za ekonomsko in socialno sodelovanje (Centre Universitaire de Cooperation Economique et Sociale – CUCES). Ta ustanova je po svoji programski zasnovi v določenem smislu podobna našim delavskim univerzam v večjih središčih, čeravno je na višji – kvalitetnejši ravni.

Center, ki je bil ustanovljen 1954. leta na pobudo industrialcev in univerzitetnih kadrov Lorrainske pokrajine, je vzgojnoizobraževalna ustanova, ki odraslim omogoča stalnost v izobraževanju in izpopolnjevanju znanj ne glede na raven njihovih predznanj. Poslanstvo centra, ki ga opredeljuje ministrski ustanovitveni dekret, je zagotavljanje tekega izobraževanja, ki naj ljudem omogoča boljše razumevanje stalnega, hitrega, znanstvenega, ekonomskega in socialnega napredka na vseh področjih, da bi lahko bolje delali in se uspešno uveljavili v družbi.

Dejavnost centra lahko razvrstimo v tri osnovne sestavine: – neposredna organizacija izobraževalnih oblik za izpopolnjevanje znanj v poklicu, za morebitno prekvalifikacijo, za pridobitev poklicne ali višje strokovne izobrazbe, za pridobitev splošnih, strokovnih in družbenih znanj glede na osebni interes (ki ni vedno pogojen z zahtevami dela na delovnem mestu), za pridobitev tistih znanj, ki omogočajo pripravljane na razpisana delovna mesta itd.; – izobraževalno delo v podjetjih in upravnih službah, s katerim

naj se zadovolji skupnim izobrazbenim zahtevam in potrebam zaposlenih in organizacij.

– psihosociološki posegi v podjetjih in upravnih službah ter organizacija ustreznega izobraževanja kadrov, ki se ukvarjajo z izobraževanjem (predavateljev, izobraževalcev, animatorjev, organizatorjev, strokovnjakov itd.).

V ČEM JE ODLIKA CUCES PRI ORGANIZACIJI IZOBRAŽEVANJA

Če lahko ugotovimo, da je glede pridobivanja različnih stopenj poklicne izobrazbe pristop enak našim delavskim univerzam, moramo opozoriti, da je povsem drugačen glede zasnove in izvedbe izobraževanja in izpopolnjevanja.

Da bi bile metode in organizacija izobraževanja in izpopolnjevanja znanj čim bolj prilagojene zainteresiranim odraslim, ima center posebno službo za usmerjanje in svetovanje. S strokovnjaki te službe kandidati obravnavajo svoje osebne izobraževalne potrebe in interese, z njimi o njih razpravljajo in razmišljajo ter zahtevajo najustreznejšo rešitev znotraj ali izven centra. To pomeni, da strokovnjaki centra usmerjajo kandidate za njih najustreznejše izobraževanje oz. jim svetujejo vključitev v določeno izobraževalno enoto, ki jim bo omogočala dokončno opredelitev.

Izpopolnitveni izobraževalni ciklusi, ki so zgrajeni na načelu stalnega dopolnjevanja znanj, tvorijo sistem zaokroženih izobraževalnih enot, v okviru katerih si lahko vsakdo (ob pomoči strokovnjakov službe za usmerjanje in svetovanje) začrta svoj program usposabljanja in izpopolnjevanja glede znanj, ki si jih želi pridobiti glede na svoje predznanje in glede na razpoložljivi čas.

Pri izobraževanju center uspešno uveljavlja sodobne učne teh-

Mehaniki in dobri gospodarji

S skromno slovesnostjo ob dnevu republike je 87-članski delovni kolektiv Avtoservisa iz Domžal zabeležil pomembno gospodarsko zmago. Mesec dni pred rokom je izpolnil letošnji gospodarski načrt in prvič v enajstletnem obstoju presegel 10 milijonov dinarjev bruto prometa.

OD PRISILNE UPRAVE DO SODOBNEGA SERVISA

Namenili smo se, da zremo kaj več o tem marljivem kolektivu, zato smo ga te dni tudi obiskali. Pogovarjali smo se s Francem Zajcem, direktorjem, in Regino Grilj, računovodkinjo podjetja. Oba sta namreč v podjetju že od tedaj, ko je bila pred devetimi leti uvedena prisilna uprava, ki je trajala do 8. oktobra 1963. leta.

„Ko smo imeli prisilno upravo, je veliko naših delavcev odšlo drugam,“ se spominja tistih

časov Regina Grilj. „Le malo nas je upalo na izboljšanje in da bo iz tega podjetja kaj nastalo. Sklade, ki smo jih ustvarili v prejšnjih dveh letih pred prisilno upravo, smo porabili za pokritje izgube. Razen tega smo za pokritje izgube najeli še kredit in ga pred petimi leti tudi vrnil.“

V tem času, ko se je domžalski Avtoservis boril z velikimi težavami, so imeli delovne prostore v najemu pri raznih privatnikih, zato je bila želja kolektiva, da si čimprej zgradi lastne delovne prostore.

„Z lastnimi sredstvi in teško pridobljenimi krediti – saj nam v tistih časih nista zaupali niti občina niti banka – smo do konca 1966. leta zgradili prvo fazo lastnih delovnih prostorov. Gradnja le-teh, ki danes stojijo ob cesti Ljubljana–Celje, smo zaključili do konca 1967. leta in naslednje leto že začeli opravljati servis za VW vozila. S kvalitativnim delom smo se začeli uveljavljati tudi navzven. Na ta način smo povečevali promet in dohodek, ki smo ga potrebovali za vračanje kredita, najetega za gradnjo delovnih prostorov in za nova osnovna sredstva. Od dobrega milijona in 110.000 dinarjev kredita, kolikor smo ga za to dobili, smo vrnilji že skoraj ves denar in zdaj banki dolgujemo le še slabih 230.000 dinarjev. Računamo, da jih bomo odplačali do konca prihodnjega leta.“

UGODNI REZULTATI GOSPODARJENJA

Čeprav je navajnje številka suhoparna zadeva, moramo neka-

tere najznačilnejše, ki govorijo o uspešnosti gospodarjenja domžalskega Avtoservisa, le povedati. Za prelomno leto štejejo v Avtoservisu 1965. leto in na to se omenjeni podatki tudi nanašajo. Celotni dohodek so v petih letih povečali kar za 466 %, dohodek za 304 %, sklade podjetja za 264 %, osebne dohodke za 333 % – le-ti znašajo zdaj nad 1800 dinarjev na zaposlenega – vrednost osnovnih sredstev za 926 in amortizacijo za 2327 odstotkov. Tako ugodne rezultate gospodarjenja jim seveda ni omogočilo le opravljanje servisov za VW vozila, marveč njihova precej raznotera dejavnost. Mimo tega, da opravljajo še servise za vozila znamke volvo, sprejmejo v domžalskem Avtoservisu v popravilo vsako vozilo. Opravljajo tudi še vsa kleparska, tapetniška, avtoličarska in vsa dela, ki sodijo k avtomobilom. Bogato so založeni tudi z rezervnimi deli, še posebej za VW in volvo vozila.

KADRI – NAJVEČJA DEVIZA

Za vsemi omenjenimi rezultati je veliko število pridnih rok, to je sposobnih delavcev, mojstrov na področju avtomehanike in vseh dejavnosti, ki jih opravljajo. Direktor Franc Zajc pripoveduje:

„Vse naše avtomehanike, ličarje, kleparje in druge profile poklice, ki jih potrebujemo, smo vzgojili sami, oziroma jih še vzgajamo. Zdaj imamo v uku kar 76 vajencev v vseh treh letnikih. Mnogi ostanejo pri nas, drugi pa se zaposlijo pri zasebnikih, saj ni nobena skrivnost,

da tod okrog deluje kar 36 zasebnih avtomehanikov, ki so se mnogi izučili prav pri nas. Nikar ne mislite, da se z zasebniki gledamo postrani. Z njimi zelo lepo sodelujemo in so mnogi naši dobri kooperanti. Če je potrebno, jim tudi mi pomagamo. Skratka hočem povedati, da so dobri kadri za nas največja deviza.“

OBETAVNE PERSPEKTIVE

Direktor Avtoservisa se je nato razgovoril še o perspektivah podjetja.

„Glede na stalno rast delovne organizacije in vse večjih potreb po tovrstnih uslugah, ki jih opravljamo, že razmišljamo o razširitvi naše dejavnosti. Nobena skrivnost ni, da imamo za nove investicije pripravljenih 700.000 lastnih dinarjev. V prvi fazi bomo zgradili novo 1700 kvadratnih metrov veliko proizvodno dvorano, kjer bomo opravljali servise za avtobuse, tovornjake in druga večja vozila. V tej hali bomo izdelovali in montirali tudi kesone za tovornjake, skonstruirane po naši zamisli, itd. Ob tem računamo, da bomo kmalu opravljali tudi servise za mercedese in audije, za katere že zdaj pogodbeno opravljamo vsa kleparska in ličarska dela.“

Med novostmi, ki nam jih je našel direktor Avtoservisa, omenimo še komisijsko trgovino rabljenih tehnično brezhibnih avtomobilov, nadalje gradnjo prodajalne za rezervne dele, sodobne avtopralnice in upravnega posloja. Računajo, da bodo vse te objekte zgradili do 1975. leta. (M. Ž.)

PREDSTAVNIKI RUDNIKA LIGNITA VELENJE NAPOVEDUJEJO ZA LETO 1972:

Lignita bo manj, kot ga potrebujemo

Zaradi cen, ki so vseskozi pod nadzorstvom, naši premogovniki ne ustvarjajo tolikšnega dohodka, da bi jim omogočal zbiranje denarja za razširjeno reprodukcijo ● Rudnik lignita Velenje je že obvestil številne kupce, da jim bo v prihodnjem letu zmanjšal dobave premoga ● Po prvih podatkih bi morali v RLV nakopati vsaj še 1.500.000 ton lignita več, da bi zadostili vsem potrebam

Komaj so potihnile razprave o tem, da v naši družbi zapostavljamo razreševanje problemov na področju energetike oziroma da so odločitve in rešitve kratkotrajne, že se nam obeta nova „kriza“. Prihodnje leto bo potrošnikom v Sloveniji in na Hrvaškem na voljo 1.500.000 ton lignita manj, kot bi ga sicer potrebovali.

Pred leti je bilo v republiških dokumentih mogoče prebrati tudi predvidevanja, da bo v letu 1970 rudnik lignita Velenje lahko prodal samo še 2.100.000 ton lignita.

Pričakovati je bilo, da se bodo nekateri pomembnejši kupci velenjskega lignita preusmerili na druga goriva, prav tako pa tudi široka potrošnja (na elektriko in plin), vendar povpraševanje po lignitu narašča.

Prihodnje leto bi morali velenjski rudarji, da bi zadovoljili vse potrebe, nakopati okrog 5.200.000 ton lignita, nakopali pa ga bodo lahko le 3.700.000 ton. Torej bo na tržišču primanjkovalo 1.500.000 ton lignita.

Velenjski rudarji poudarjajo, da vsi odgovorni dejavniki v Sloveniji že precej časa vedo, da bo začela še v tem letu obratovati nova Termoelektrarna Šoštanj 3. Za obratovanje tega termoelektrarnega objekta bo potrebnih letno 1.500.000 ton lignita.

Pred časom, ko si je Rudnik lignita Velenje prizadeval, da bi z večjimi kupci sklenil dolgoročne pogodbe za dobavo lignita, je takšno pogodbo sklenila le Termoelektrarna Šoštanj. Po tej pogodbi bo Rudnik lignita Velenje prihodnje leto do-

bavil Termoelektrarna Šoštanj 2.100.000 ton lignita, čeprav bi Šoštanjčani radi, da bi rudarji povečali dobave še za 600.000 ton.

Nova Termoelektrarna Šoštanj bo potrebovala lignit, zmogljivosti velenjskega Rudnika lignita pa niso širili, ker rudarji niso naleteli na razumevanje ne pri bankah, ne pri drugih odgovornih dejavnikih, da bi izbrali potreben denar za investicije. Zgodilo se je celo, da je moral rudnik takrat, ko mu je primanjkovalo denarja za lastno modernizacijo, 35 milijonov dinarjev (3,5 milijarde starih dinarjev) nameniti za sofinanciranje gradnje TE Šoštanj 3. V zadnjih dveh letih Rudnik lignita Velenje tudi ni dobil nobenega posojila za obratna sredstva. Cene lignita pa vse doslej niso omogočale ustvarjanje akumu-

Z velikimi težavami

● Izvajanje stabilizacijskega programa v Zasavskih premogovnikih

Ko so v Zasavskih premogovnikih letos junija med prvimi sprejeli akcijski program, je osrednji delavski svet tudi sklenil, da bo vsake tri mesece ocenjeval njegovo izvajanje. Prva ocena je med drugim pokazala, da programa v marsičem ne bo mogoče uresničiti zavoljo tega, ker kolektiv ne more vplivati na zunanje vzroke, ki povzročajo težave v delovni organizaciji.

Ob oceni stabilizacijskega programa so ugotovili, da so še največ storili pri nadaljnjem izpolnjevanju organizacije dela, varčevali so z lesom in razstrelivom in drugimi vrstami reprodukcijskega materiala. Kolikor se je le dalo, so izkoristili notranje rezerve.

V akcijskem programu v zvezi s politiko stabilizacije gospodarstva so med drugim sprejeli tudi sklep, da si bodo prizadevali zmanjšati materialne stroške. S tega zornega kota gledani uspehi letošnjega gospodarjenja niso zadovoljivi. Kajti vse tisto, kar so privarčevali, jim je pobrala podražitev reprodukcijskega materiala, električne energije itd. Hočeš nočeš so morali ugotoviti ob oceni akcijskega programa, da so tod nemočni.

Osrednji delavski svet Zasavskih premogovnikov pa je ob oceni akcijskega programa gospodarjenja opozoril še na nekatere druge probleme. Število delovnih invalidov se povečuje, vse manj pa je ustreznih delovnih mest zanje. V podjetju bi želeli razviti nekatere stranske dejavnosti, kjer bi lahko zaposlili nekaj invalidov, vendar nimajo sredstev za ureditev teh obratov. Samoupravni organi so se sicer odločili, da bodo del amortizacije izkoristili za najnujnejši nakup opreme, vendar pa si s tem ne bodo dosti pomagali. Zato pričakujejo, da jim bo širša družbena skupnost tudi pomagala pri urejanju teh vprašanj.

Še posebej pripravljena

● Ljubljanska banka pred obiskom zdomcev

Po najnovejših podatkih je zaposlenih v tujini blizu milijon Jugoslovancev, od tega blizu 480.000 v Zvezni republiki Nemčiji. Prav v tej deželi se je zelo razmahnila tudi dejavnost Ljubljanske banke v zvezi z organiziranim varčevanjem jugoslovanskih delavcev. Tako je Ljubljanska banka v zadnjem času poleg predstavništva v Frankfurtu in Muenchnu odprla informacijske pisarne v Duesseldorfu, Hamburgu, Stuttgartu, Zahodnem Berlinu in Nuernbergu. Za delavce, ki delajo v drugih deželah Evrope, pa ima svoja predstavništva še v Avstriji, Holandiji, Švedski in Franciji.

Kot računajo, bo za zimske dopuste prišlo v domovino blizu 350.000 naših delavcev, ki so začasno zaposleni v evropskih deželah. Ljubljanska banka se je za obisk še posebej pripravila. Z novo obrestno mero, ki velja od 1. decembra 1971. naprej, bo zadovoljila vse svoje varčevalce. Obresti na dinarske hranilne vloge in devizne vloge občanov na vploged so se povečale od 6 na 7,5 %. Pri deviznih vlogah na vploged bodo znašale 5,5 % v devizah in 2 % v dinarjih. Za dinarske in devizne vloge občanov, naložene z odpovednim rokom nad 13 mesecev, bo obrestna mera 9 %, z odpovednim rokom nad 24 mesecev pa 10 %. Devizna sredstva se obrestujejo v devizah po obrestni meri 7,5 %, razlika do 9 oziroma 10 % pa v dinarjih.

Ljubljanska banka bo sodelovala tudi z zavodom za zaposlovanje, ki bo v decembru in januarju organiziral sestanke za delavce v tujini. Na teh sestankih bodo prisotni tudi predstavniki občinskih sindikalnih svetov, občinskih konferenc SZDL, narodne obrambe in predstavnik Ljubljanske banke, ki bo posredoval pojasnila v zvezi z varčevalno-kreditnimi pogoji za nakup stanovanj ali zidavo stanovanjskih hiš, obnovitev kmetij, obrtnih delavnic itd.

1972, saj terja izgradnja novih zmogljivosti svoj čas. Če v prihodnjem letu ne bo denarja in če Rudnik lignita Velenje ne bo začel s pospešeno modernizacijo, potem v letu 1975 ne bo premoga za predvideno novo Termoelektrarno Šoštanj 4, ali pa se utegne zgoditi, da bi vso proizvodnjo velenjskega lignita „pokurili“ v Šoštanju, za druge potrošnike in kupce pa ne bi bilo nič več lignita!

Opozorila velenjskih rudarjev na razmere, ki vladajo v naši energetiki, so resna in terjajo trezne presoje in odločitve, če hočemo, da bo tudi v prihodnje omogočena takšna rast gospodarstva, kot smo je vajeni. Brez zadostnih energetskih virov gospodarstvo ne bo moglo niti dobro gospodariti, kaj šele napredovati!

M. L.

CELULOZA IN LISCA

Občinska konferenca SZDL in občinski sindikalni svet v Krškem sta v petek, 26. novembra, pripravila praznovanje dneva republike, združeno z zaključkom 10. jubilejnih delavskih športnih iger v občini. Slavnosti je prisostvoval tudi Miro Cerar, ki je gledalcem, ki se jih je zbralo več kot 500, govoril o svoji tekmovalni karieri, obenem pa je komentiral nastop dveh mladih slovenskih telovadcev Babnika in Šporna. O letošnjih delavskih športnih igrah je spregovoril predsednik komisije za šport in rekreacijo Mirko Avsenak, predsednik OSS Edo Komočar pa je razdelil pokale in pismena priznanja.

Mirko Avsenak je v svojem govoru poudaril, da so delavske športne igre v krški občini zlasti letos v jubilejnem letu, ko slavijo 10-letnico ustanovitve, dosegle viden napredek. V letošnje

tekmovalce se je vključilo več kot 500 tekmovalcev iz 26 sindikalnih podružnic. Ker je iz leta v leto večje zanimanje med zaposlenimi za športno dejavnost, je omenil, da razmišljajo še o novih oblikah, ki bodo še bolj športno razgibale proizvajalce.

Kot že vrsto let nazaj so tudi letos zmagali v moški konkurenci tekmovalci tovarne papirja in celuloze, pri ženskah pa so prav tako premočno osvojile pokal tekmovalke iz Lisce obrat Senovo.

Končni vrstni red — moški: 1. Celuloza 296 točk, 2. Kovinarska (Krško) 203, 3. Rudnik — Senovo 201, 4. Agrokombinat (Krško) 195, 5. Obrtniki 155 točk itd.

Ženske: 1. Lisca — Senovo 218, 2. Agrokombinat 120, 3. Labod — Krško 105, 4. Obrtnice 51 točk, 5. Občinska skupščina 46 točk itd.

V posameznih disciplinah so zmagali: mali nogomet — 1. Celuloza; odbojka — 1. Celuloza; kegljanje — 1. Celuloza; šah — 1. Celuloza; namizni tenis

— 1. Celuloza; plavanje — 1. Celuloza; balinanje — 1. Celuloza; kros — 1. Celuloza; roket — 1. SOP; vlečenje vrvi — 1. Rudnik — Senovo; streljanje — 1. Elektro; atletika — 1. Agrokombinat.

Ženske: atletika — 1. Lisca; odbojka — 1. Lisca; namizni tenis — 1. Lisca; kros — 1. Lisca; roket — 1. Labod; plavanje — 1. Celuloza; streljanje — 1. Elektro; vlečenje vrvi — 1. Kovinarska;

S. DOKL

Podelitev priznanj najboljšim športnikom občine Krško (Foto: S. Dokl)

OB PODELITVI BLOUDKOVIH NAGRAD IN PLAKET — NAJUGLEDNEJSIH REPUBLIŠKIH PRIZNANJ ZA DELO IN DOSEŽKE NA TELESNOKULTURNEM PODROČJU

Priznanje za organizatorje rekreacije

OSS Celje je prejel Bloudkovo nagrado za uspehe pri vključevanju zaposlenih v športno-rekreacijsko dejavnost

Konec novembra je bila v Ljubljani že tradicionalna intima slovesnost, na kateri so prejeli najvidnejši slovenski telesnokulturni delavci in športniki priznanja za svoje uspešno delo.

Bloudkov dan, ki ga pričakuje slovenska športna javnost vsako leto bolj nestrpno, se je tudi letos pričel tako rekoč že v dopoldanskih urah, ko so Jože Švigelj, Dana Pitamic in Borut Bassin položili na grob inž. Stanka Bloudka velik venec.

Podelitev Bloudkovih priznanj, ki je sledila v poznih popoldanskih urah v Klubu po slancev, je bila tudi to pot nadvse slovesna. Uvodoma je spregovoril Tone Florjančič, predsednik Zveze za telesno kulturo Slovenije, medtem ko je priznanja in nagrade podelil Adolf Arigler, predsednik žirije.

Priznanja je prejelo 36 posameznikov in organizacij, nagrade pa štirje posamezniki in dve organizaciji. Glede na to, da so podelili Bloudkova priznanja to pot že sedmič zapovrstjo, je število dobitnikov že precej naraslo. Skupno je bilo namreč podeljenih že 49 nagrad in 158 priznanj.

Morda le ena ugotovitev oziroma nesporno dejstvo ob letošnji podelitvi, ki smo ga nedvomno lahko samo veselili: med maloštevilnimi nagradami, ki jih je žirija podelila, šteje med dobitnike tudi Občinski sindikalni svet Celje. Celjski sindikati so prejeli najvišje priznanje za izredne uspehe na področju organizacije rekreacije, za velike uspehe pri vključevanju delav-

cev v aktivno razvedrilo.

In še ena ugotovitev, ki je prav tako ne gre prezreti: Bloudkovih nagrad in priznanj so bili letos v vidnem številu deležni tudi planinci, tako posamezniki kot organizacije, kar vsekakor pomeni novo spodbudo, novo priznanje za delo slovenskih planinskih organizacij. Vedeti namreč moramo, da so prav planinci, ki jih pogosto radi zapostavljamo, storili na področju telesne kulture več, kot so storili predstavniki kateregakoli drugega športa pri nas.

PRIZNANJA V PRAVIH ROKAH

In v čigave roke so letos romala znamenita Bloudkova priznanja?

Nagrade so prejeli: Občinski sindikalni svet Celje za uspehe pri vključevanju delovnih ljudi v športno-rekreacijsko dejavnost;

Namiznoteniski klub Olimpija, Ljubljana, za tekmovalne dosežke;

Tone Bučer, Ljubljana, za pomembne uspehe pri razvoju slovenskega planinstva;

Tine Orel, Ljubljana, za pomembno organizacijsko in publicistično dejavnost;

Marko Rožman, Ljubljana, za strokovno in organizacijsko delo;

Tomaž Savnik, Ljubljana, za pomembno dolgoletno delo na telesno-kulturnem področju.

Plakete pa so dobili: Borut Bassin, Ljubljana, za tekmovalne dosežke, Marica Czurda, Ljubljana, za razvoj telesne kulture med starejšimi

ženami, Silvo Čebulj, Ljubljana, za organizacijsko delo, Janko Fili, Tolmin, za utrjevanje planinske misli med Slovenci na Tolminskem in Koprskem, Bogomir Gomolj, Maribor, za strokovno in organizacijsko delo, Miligoj Jarnovič, Šoštanj, za vsestransko dolgoletno strokovno in organizacijsko delo, Franjo Klotjnik, Kranj, za pomembno organizacijsko delo, Mirko Kocuvan, Celje, za tekmovalne dosežke, Boris Košle, Koper, za organizacijsko delo, Ružica Kovačič, Novo Mesto, za organizacijsko delo, Štefan Lovšin, Ribnica, za vsestransko dolgoletno organizacijsko delo, France Lužnik, Zalec, za organizacijsko delo, Marjan Mate, Fram, za strokovno in organizacijsko delo, Matevž Osojnik, Ravne na Koroškem, za strokovno in organizacijsko delo, Janez Pišek, Ljubljana, za dolgoletno in uspešno trenersko delo, Mirko Presinger, Celje, za organizacijsko delo, Janez Bajbenš, Maribor, za organizacijsko delo, Viktor Ravnik, Jese-

nice, za tekmovalne dosežke, Mirko Rudolf, Celje, za organizacijsko delo, Peter Stefančič, Jesenice, za tekmovalne dosežke, Franc Titan, Ljubljana, za organizacijsko delo, Kajak kanu klub Ljubljanskega broderskega društva, Ljubljana, za tekmovalne dosežke, Odbojkarški klub Kanal, Kanal, za vztrajno delo z mladino, Planinsko društvo Ruše, Ruše pri Mariboru, za pomembne dosežke pri razvoju slovenskega planinstva, Športno društvo Invalid, Ljubljana, za razvoj športa in rekreacije invalidov, TVD Partizan Gaberje, Celje, za vsestransko uspešno delo in Veslaški klub Argo, Izola, za tekmovalne dosežke.

Lepo in prav je, da je med dobitniki Bloudkove plakete tudi Družabno rekreativni klub Slovan iz Ljubljane. Kot prvi specializirani klub se je namreč posvetil načrtnemu propagiranju in organiziranju rekreacijske dejavnosti posameznikov in kolektivov. Na tem področju je opravil pionirski korak in razvil

športni park Kodeljevo v sodobno rekreacijsko središče.

ZASLUŽENO PRIZNANJE CELJSKIM ORGANIZATORJEM REKREACIJE

Občinski sindikalni svet Celje je prejel Bloudkovo nagrado za uspešno organizacijsko delo na področju športne rekreacije. Šteje med najbolj aktivne občinske sindikalne svete na telesnokulturnem področju v Sloveniji.

Z ustanovitvijo komisije za rekreacijo in oddih pred sedmi leti in z ustanovitvijo posebne strokovne službe je zagotovil, da potekajo športna tekmovanja v sindikalnih organizacijah vse leto. Nastopi sindikalnih podružnic na prvenstvih celjskih kolektivov so postali dejanski odraz notranje dejavnosti v sindikalnih organizacijah. S seminarji za organizatorje rekreacije so povečali število aktivnih organizacij in posameznikov za več kot 100%.

V minulem letu so uvedli Celjani tudi tekmovalce za rekreacijsko značko, za katero se je že v prvem letu potegovalo več kot 1500 zaposlenih.

S svojim prizadevanjem za razvoj športa in rekreacije kot najbolj privlačne oblike telesnega in duševnega razvedrila med delovnimi ljudmi je občinski sindikalni svet Celje veliko prispeval k razvoju množičnega udejstvovanja na telesnokulturnem področju in s tem h krepitevi zdravja ter delovnih in obrambnih sposobnosti zaposlenih v celjskih delovnih organizacijah.

Šport za vsakogar: športna značka TRIM

V Celju sta bila v preteklih dneh že dva sestanka predstavnikov občinskih zvez in občinskih sindikalnih svetov s predsednikom odbora za množičnost pri ZTKS Marjanom Lenarčičem in predsednikom strokovne komisije za pripravo TRIM akcije v republiki prof. Tonetom Goršičem.

Razgovor je tekel o organizaciji tekmovanja za športno značko TRIM v občinah Maribor, Murska Sobota, Ravne, Velenje in Celje. Žal se prvega razgovora niso udeležili vabljeni predstavniki Kranja, Trbovelj in Jesenic.

ZTKS se je odločila, da bi tekmovalce za športno značko TRIM prihodnje leto izvedli samo v nekaterih, organizacijsko in kadrovsko pripravljenih občinah. Na osnovi izkušenj pa bi v letu 1973 tekmovalce ponudili vsem občinam, pri tem pa seveda ni izključeno tudi sodelovanje ostalih občin, ki bodo to želele.

Akcija za pridobitev značke TRIM 72 naj bi v prihodnjem letu zajela vso Slovenijo, organizirana tekmovanja (športna značka TRIM v streljanju, kegljanju, plavanju, teku, smučanju, kolesarjenju, trim stezi in planinstvu) pa predvsem omenjene občine.

Akcija temelji na podobnem, že preizkušenem tekmovalstvu v Celju (sindikalna rekreacijska značka), ki je lepo uspelo.

Namen značke je predvsem spodbuditi odrasle k športno-rekreativni aktivnosti, pripravi za določene športne dosežke in podelitev osebnih priznanj (značk), ki jih recimo na delavskih športnih igrah niso deležni.

Tekmovalce za športno značko TRIM naj bi predstavljalo nov vabljen program sindikalnih in drugih organizacij, ki bodo lahko ponudile „šport vsakomur“. Tekmovalce ima tudi mnogo skupnega s sindikalnimi športnimi igrami in se bodo že ustaljena tekmovanja lahko upoštevala tudi za športno značko TRIM.

T. G.

Nastopilo 32 ekip

Na štiristeznem avtomatskem kegljišču v Zalcu je bila pred dnevi na vrsti zadnja disciplina sindikalnih športnih iger občine Zalec — tekmovalce v kegljanju. Nastopilo je 32 ekip. Do starosti 35 let je zmagala ekipa Mesnine s 500 podrtimi keglji pred Feralitom Zalec 479, Tovarno

nogavic Polzela s 467 podrtimi keglji itd. Nad 35 let moški: 1. Hmezad Zalec 391, 2. KIL Liboje 327, 3. Inštitut Zalec 303 podrti keglji itd. Ženske: 1. KIL Liboje 212, 3. Tovarna nogavic Polzela 187, 3. Prosveta Zalec 156 podrtih kegljev itd.

T. TAVČAR

Vedno na zalogi bogata kolekcija damske konfekcije v aktualnih krojih, barvah in materialih. Na voljo so tudi ekskluzivni, visoko modni modeli plaščev, kostimov in oblek v zelo majhnih serijah.

Torej, v Modni hiši oblačila za ženo, moža, hčerko in sina!

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR — OSIJEK

Tekstilna Prebold

Delavske športne igre, ki jih je tudi letos organiziral občinski sindikalni svet Zalec, so bile zares množične. Letos je sodelovalo več kot 1800 delavcev — športnikov iz 26 delovnih in družbenopolitičnih organizacij. Letos so tekmovali v osmih športnih panogah. V letošnjem letu je bila borba za prvo mesto povsem drugačna kot lani. Kar tri delovne organizacije: SIP Sempeter, Tekstilna tovarna Prebold in Tovarna nogavic Polzela so se potegovala za najboljši plasma. Zmagali so končno športniki iz Prebolda pred TN Polzelo, SIP Sempeter itd.

Sredstvo za ohranitev svežine in vitalnosti

poljuven

Vrstni red do 35 let moški je naslednji: 1. Tekstilna tovarna Prebold 1220 točk, 2. Tovarna nogavic Polzela 1190, 3. SIP Sempeter 1120, 4. Feralit Zalec 910, 5. Garant Polzela 890 točk itd. Moški nad 35 let: 1. Hmeljarski inštitut Zalec 310 točk, 2. Tovarna nogavic Polzela 260, 3. Keramična industrija Liboje 200, 4. Feralit Zalec 170, 5. Obrtnik Prebold 150 točk itd. Pri ženskah je zmagal delovni kolektiv Tovarne nogavic Polzela z 1259 osvojenimi točkami, pred Prosveto I. 1076, Prosveto II. 727, Keramično industrijo Liboje itd.

Zaključna prireditev bo v Preboldu 12. decembra. Prireditev bo neposredno prenašala tudi celjska radijska postaja.

T. TAVČAR

V imenu vseh nagrajencev se je za odlikovanje zahvalil prof. Tine Orel.

NA TRGU

FOTO: A. AGNIČ

Izžrebali smo nagrade: prva gre v Hrastnik

Prejeli smo 622 rešitev nagradne križanke Državna založba Slovenije ki je bila objavljena v 47/48 štev. Delavske enotnosti dne 27. novembra 1971. Med rešitvami smo jih izžrebali deset za nagrade, ki jih prejmejo naslednji:

1. nagrada – 5 knjig: Karli Dremel 61430 Hrastnik, Cesta Hermana Debelaka 16, 2. nagrada – štiri knjige: Marija Zelene, 65280 Idrija, H. Freyerja 7, 3. nagrada – tri knjige: Milan Polak, 64270 Jesenice na Gor., Titova 89, 4. nagrada – dve knjigi: Marko Knop, 61000 LJUBLJANA, Kalanova 7/VIII, 5. do 10. nagrada – eno knjigo prejmejo: Mira Lakovšek 62380 Slovenj Gradec, Tovarna meril, Marija Leban, 66230 Postojna, Ljubljanska 31, Nana Picsek, 68000 Novo mesto, Koštalova 1, Jožica Pintar, 64000 Kranj, Nadižarjeva 5, Tončka Grmšek, 61000 Ljubljana, Stari trg 11, Štefka Živkovič, 64000 Kranj, Maistrov trg 6.

PRAVILNA REŠITEV

VODORAVNO: Maribor, Trenta, epoleta, Renoir, satirik, Siam, Leeds, ŠD, stranka, osnik, Carl, trotoar, častnik, ŽO, Kaaba, TY, Lenka, Feak, pav, ajvar, sirar, ton, soave, Lear, Krelj, lokarda, Mann, ir, Aelita, Lika, Mara, RAI, BSA, Gina, Kitajka, AN, ZJ, ekonomat, emir, ataka, Mae, ranina, krok, anonsa, al, peron, Berg, krom, Tonosa, KAC, korajža, predsednik, koleraba, Tito, nart, vremenar.

DOPISNIKI POROČAJO

MARIBOR

DOBRA NALOŽBA

Mariborska gradbena podjetja so v minulih letih odhajala po učence v Bosno in Hercegovino. Letos je imelo podjetje Stavbar 60 prošelj fantov s končano osnovno šolo. Prosilci so bili iz Haloz, Prekmurja, Slovenskih goric in iz okolice Varaždina in Čakovca. Sprejeli so lahko samo 36 učencev za tesarski, zidarski in železokrivski poklic. Podjetje Stavbar bo tudi letos omogočilo manjšemu številu mladih ljudi brez končane osnovne šole, da si pridobijo poklicno izobrazbo. Menijo, da je oblikovanje stalnih članov delovne skupnosti dolgotrajen postopek, vendar naložba, ki se dobro obrestuje.

D. P.

CELJE

PREMALO SE SPOZNAJO

Direktor tekstilne tovarne METKA iz Celja Veljko Repič se je na sestanku direktorjev celjskih podjetij z vodstvom občinske skupščine zavzel za pogostejše podobne sestanke. Po njegovem bi bilo prav, da bi bili takšni sestanki vsaj enkrat na mesec. Na njih pa bi obravnavali najbolj kritična vprašanja celjskega gospodarstva. Sestajali naj bi se kar v delovnih organizacijah. Take sestanke bi združili z ogledi posameznih podjetij.

Predlog je podkrepil z mnenjem, da večkrat mnogi ne vedo, kako izgleda kakšna delovna organizacija, govorijo pa o njenih problemih.

Predlog so pozdravili: vprašanja pa je, kdo ga bo uresničil prvi.

M. B.

ZAČETEK REDNEGA OBRATOVANJA V OBRATU ZA KONFEKCIONIRANJE HLAČNIH NOGAVIC

KRUH ZA TRISTO ŽENSK

Nov obrat na Prevaljah — pomemben prispevek v prizadevanjih za odpiranje novih delovnih mest za ženske ● Na Prevaljah bodo prihodnje leto izdelali dnevno že 100.000 hlačnih nogavic

Letošnji praznik republike je na svojstven način, s pomembno delovno zmago proslavila tekstilna industrija Otiški vrh pri Dravogradu. V novem obratu za konfekcioniranje hlačnih nogavic na Prevaljah je namreč stekla redna proizvodnja.

Istočasno, ko so v Otiškem vrhu po končanem preusmerja-

nju proizvodnje začeli urejati nov obrat — barvarno, so začeli tudi s pripravami za postavitve novega obrata na Prevaljah. Za gradnjo na Prevaljah se je tekstilna industrija Otiški vrh odločila zaradi velike pripravljenosti ravenske občine, da začne pospešeno odpirati nova delovna mesta za ženske in da ta prizadevanja tudi gmotno podpre.

Nov obrat na Prevaljah je bil zgrajen v rekordnem času. Februarja letos je bila podpisana pogodba o postavitvi obrata, mesec dni pozneje dogovor o

začetku izgradnje, sredi junija pa je bila nova proizvodna dvorana že pripravljena za montažo strojne opreme.

CELOTNA PROIZVODNJA 5 LET V IZVOZ

Pogodba, ki jo je sklenila Tekstilna industrija Otiški vrh z zahodnonemškim partnerjem — kooperantom Schulte — Dieckhoff, med drugim določa, da bodo tudi celotno proizvodnjo obrata s Prevalj izvozili. Zdaj izdelajo na Prevaljah okrog 80.000 hlačnih nogavic na dan, z novim letom pa bodo povečali proizvodnjo na 100.000 hlačnih nogavic dnevno, tako da računajo, da bodo konfekcionirali v letu 1972 najmanj 25 milijonov hlačnih nogavic in s tem dosegli realizacijo okrog 10 milijonov dinarjev.

Tekstilna industrija Otiški vrh pri Dravogradu pa bo prihodnje leto dosegla s proizvodnjo v matični tovarni v Otiškem vrhu ter v obratu Prevalje realizacijo okrog 27 milijonov dinar-

jev, in to izključno v zahodnonemških markah.

POCENI NOVA DELOVNA MESTA

Še beseda, dve o novi tovarnici na Prevaljah. Njena postavitev je veljala okrog 4.550.000 dinarjev. Tovarna zdaj zaposluje 270 delavcev, število zaposlenih pa bodo do začetka leta 1972 povečali na okrog 300. Se pravi, da bo veljalo v tej novi tovarnici na Prevaljah novo delovno mesto le 15.000 dinarjev, kar je resnično izredno malo.

Ureditev novega obrata za konfekcioniranje hlačnih nogavic na Prevaljah, v katerem bo — kot smo že omenili — 300 delovnih mest, pomeni začetek prizadevanja odgovornih dejavnikov v občini Ravne na Koroškem za pospešeno odpiranje delovnih mest za ženske. Znano je namreč, da je prav v Mežiški dolini število zaposlenih žena in deklet precej pod republiškim povprečjem.

(ma)

TOLMIN

Letos se je v tolminski občini izvoz blaga in storitev povečal v primerjavi z minulim letom za 50,7%. Na prvem mestu sta po obsegu izvoza Soško gozdno gospodarstvo in Avtoprevoz Tolmin. Po vrednosti pa se je izvoz povečal najbolj v Tovarni igel Kobarid in v Tekstilni tovarni Bača Podbrdo.

J. S.

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE IN LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

BREZ BESED

I. ANTIČ